

Samen doen Samen gedaan!

Evaluatie Samenlevingsagenda 'Samen doen' 2014-2018

Inhoud

Inleiding.....	3
Conclusies en aanbevelingen	4
1. Werken met een Samenlevingsagenda.....	9
2. Analyse inhoudelijke resultaten Samenlevingsagenda 2014-2018.....	11
2.1. Dossiers 'ritme van de samenleving'	11
2.2. Analyse prioriteiten per kernthema's	15
2.2.1. Thema: Sociaal domein en decentralisaties.....	16
2.2.2. Thema: Duurzaamheid van Alblaserdam.....	21
2.2.3. Thema: Integrale Centrumontwikkeling	29
2.3. Overige prioriteiten	33
3. Zo werken wij	47
3.1. Organisatieontwikkeling.....	47
3.2. Solide financieel beleid 2014-2018	48
3.3. Samenwerking in Drechtsteden en daarbuiten	53

Inleiding

De periode 2014-2018 is gestart met spiegelgesprekken met een aantal van onze partners in en buiten de Alblasserdamse samenleving. Een open en interactieve stijl van besturen was de inzet voor de invulling van het coalitieakkoord 'Alblasserdam: dorp met karakter'. Het uitnodigende karakter van het coalitieakkoord is vertaald in de Samenlevingsagenda 'Samen Doen'. Via de samenlevingsagenda werken de gemeente, inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners samen aan het bereiken van de in de samenleving gewenste en noodzakelijke maatschappelijke effecten. Om die nauwe samenwerking te onderstrepen, is bewust voor de titel samenlevingsagenda gekozen.

Voor deze periode hebben wij hierbij drie kernthema's onderscheiden:

- **Sociaal domein en de decentralisaties**
Juist omdat het appèl op de zelfredzaamheid van de samenleving toeneemt, is het een taak van het gemeentebestuur om de samenleving te ondersteunen om deze eigen verantwoordelijkheid te ontwikkelen en te dragen. De transformatie in het sociale domein beoogt zorg dichtbij en betere zorg. In het sociale domein gaat het vooral om het beschikbaar houden van benodigde voorzieningen voor een lager budget. Het college zoekt ook daarom het gesprek met en de inzet van de samenleving.
- **Centrumontwikkeling**
In het fysieke domein gaat het om het beschikbaar houden van voorzieningen én om het tot stand brengen van nieuwe en gewenste ontwikkelingen, voornamelijk in en rond het centrum en ten behoeve van voorzieningen.
- **Duurzaamheid**
Wij willen een sprong vooruit maken op het gebied van duurzaamheid. Het vervullen van een voorbeeldfunctie, het stimuleren van initiatieven en het tonen van betrokkenheid door middel van een concreet programma staan daarbij voorop. Wij streven ernaar om duurzaamheid te verweven in ons beleid en in ons handelen bij beleid en uitvoering.

De Samenlevingsagenda is een dynamisch document en vroeg op verschillende onderwerpen verdere uitwerking. Dat is een gevolg van onze keuze om de agenda niet aan de start voor vier jaar te vullen, maar dit werkende weg te doen. Dit was wat ons betreft een zoek- en leerproces dat vroeg om lef en inzet van iedereen: inwoners, ondernemers, maatschappelijke partners en gemeentebestuur met haar organisatie.

Is Alblasserdam zelfredzamer, leefbaarder en duurzamer geworden? Dat is in een notendop de kernvraag van de brede evaluatie van deze collegeperiode.

Dit evaluatiedocument is onderdeel van deze brede evaluatie. Naast eigen reflectiegesprekken door college en organisatie presenteert het college langs drie lijnen aan de Alblasserdamse samenleving:

- Filmpje 'Terugblik college Alblasserdam 2014-2018' ([bekijk het filmpje hier, circa 7 minuten](#))
- Op 14 februari 2018 in gesprek met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners over de resultaten die samen zijn bereikt.
- Op 20 februari 2018 in gesprek met de gemeenteraad aan de hand van dit evaluatiedocument 'Samen doen Samen gedaan!'

Conclusies en aanbevelingen

Hoofdconclusies

Er is veel samen gedaan en er zijn concrete resultaten bereikt. Een belangrijke les is dat werken met de samenleving volgens het motto 'Samen doen' niet per definitie betekent dat iedereen het 100% eens is met elkaar. Het is ook niet 'u vraagt wij draaien'. We hebben erop ingezet om het dorp meer van de inwoners, partners en ondernemers te laten zijn. Met onze werkwijze hebben wij meer mensen bereikt dan tot nu deelnamen aan bijvoorbeeld projecten. Tegelijkertijd is er ook een groep Alblasserdammers met een andere mening dan de meerderheid in de groep die wij hebben ontmoet en gesproken. En er zijn Alblasserdammers die we niet bereiken. We moeten daarom blijven zoeken naar nieuwe wegen om dit gat te overbruggen.

We hebben gezien dat soms weerstand komt bovendrijven, maar ook dat positieve energie los komt. Samen doen is mede daarom intensief en vraagt veel inzet van iedereen en levert duidelijk maatschappelijke meerwaarde op. De manier van werken heeft ons inzicht in de samenleving en de daarbij behorende opgaven voor de komende periode vergroot. Er is een beweging de goede kant opgemaakt waar het gaat om het zelfredzamer, leefbaarder en duurzamer maken van Alblasserdam. Tegelijkertijd stellen we dat dit ook een zaak is van de lange adem en zou op deze beweging over een langere periode ingezet moeten worden om vervolgens de effecten ervan te kunnen aantonen.

Ritme van de samenleving

De Samenlevingsagenda is een open en dynamische agenda. Het ritme van de samenleving vraagt om samen met partners in te spelen op nieuwe opgaven dan wel versnelling op al geagendeerde onderwerpen. Op een aantal dossiers is deze collegeperiode een doorbraak gerealiseerd. Enkele voorbeeld van dergelijke dossiers waarin snelheid en in bijzondere omstandigheid is gehandeld:

- Het pand aan de Lelsstraat, de voormalige Beukelmanschool, is vanuit de maatschappelijke functie van het gebouw in 2015 tijdelijk benut voor de tijdelijke opvang van vluchtelingen. Na deze periode is het ParticiPand gestart. Binnen ParticiPand vindt kruisbestuiving plaats tussen startende ondernemers en maatschappelijke instellingen.
- Een andere locatie met een lange historie en gemeentelijke inzet waar deze periode veel beweging in kwam, is de locatie Mercon-Kloos. In 2016 zijn stakeholders rond de locatie Mercon-Kloos door middel van een miniconferentie met elkaar in contact gebracht. De locatie is een van de schakels in het grotere molengebied van Kinderdijk. De gemeente vormt samen met de gemeenten Molenwaard en de provincie Zuid-Holland een alliantie die de verschillende ontwikkelingen met elkaar in verband brengt via een op te stellen gebiedsperspectief. Parallel hieraan zijn eigenaren gestart met een verkooptraject waarbij inmiddels een marktpartij is gevonden.
- In 2017 werd, na een doorstart bijna 2 jaar eerder, het definitieve faillissement van Nedstaal uitgesproken. Ineens bleek dat na een langere periode waarin de werkgelegenheid terugliep dat Nedstaal niet toekomstbestendig was. Dit keer kwamen ruim 200 mensen op straat te staan. Een oproep vanuit twee lokale ondernemersverenigingen en bijeenkomsten van de vakbond voor ontslagen werknemers hebben er aan bijgedragen dat in het najaar 2017 nog slechts 15 mensen zonder werk bleken te zijn.

Verderop in deze evaluatie komen ook andere dossiers die als nieuwe opgave zijn opgekomen en dossiers waarop is versneld of een doorbraak is gerealiseerd aan bod: de woonwageningen en –standplaatsen, molen Souburgh, Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP), Route 22, het ondernemersfonds en het evenementenbeleid.

Naast deze dossiers zijn in de Samenlevingsagenda voor deze periode drie kernthema's benoemd:

1. Het Sociale domein en de decentralisaties

In deze collegeperiode heeft in 2015 een omvangrijke stelselwijziging plaatsgevonden binnen het sociaal domein: de 'decentralisaties' van zorg, werk en jeugdhulp. Terugkijkend kunnen we vaststellen dat deze transitie in Alblasserdam geslaagd is: samen met de partners zijn de nieuwe taken en verantwoordelijkheden opgepakt, zowel op lokaal (bijvoorbeeld via uitbreiding van ons lokale CJG met jeugdprofessionals en cliëntondersteuning) als op het niveau van Zuid-Holland zuid (Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid en Stichting Jeugdteams).

Binnen Alblasserdam zijn we op een positieve manier met werk, zorg en jeugd bezig. Tijdens de transitie hebben we de zorg gecontinueerd, zijn we binnen de kaders van de beschikbare budgetten gebleven en heeft de gemeente binnen de verantwoordingscyclus de rechtmatigheid geborgd.

Na deze geslaagde transitie is er nu volop aandacht voor de transformatie. Hierbij gaat het om het realiseren van een duurzame verandering, die een veel langere tijd vraagt: van denken in klanten naar denken in mensen, van producten en prestaties naar oplossingen en resultaten, van denken in afzonderlijke domeinen naar realiseren van meer samenhang, van beheersen en controleren naar samen leren en ontwikkelen, van 'zorgen voor' naar 'zorgen dat', van verkokerd werken naar een integrale werkwijze. Met vertrouwen zijn wij bezig aan de transformatie. Op verschillende plekken in het sociaal domein hebben wij in Alblasserdam al laten zien dat we dat kunnen. Vanuit het CJG wordt hierop van het begin al ingezet door de integratie van jeugdprofessionals en cliëntondersteuning. De Stichting Welzijn Alblasserdam heeft ook de eerste stappen gezet: denk aan het Maatjesproject en de nieuwe manier van ondersteuning van vrijwilligers. Het Inloophuis Dementie in Alblasserdam is een gezamenlijk project van zorgorganisatie Waardeburgh en Rivas, Stichting Welzijn Alblasserdam (SWA) en Helpende Handen. Binnen ParticiPand vindt kruisbestuiving plaats tussen startende ondernemers en maatschappelijke instellingen. Als gemeente hebben wij ons budget voor ondersteuning mantelzorg ter beschikking gesteld aan de werkgroep mantelzorg (maatschappelijke partners) die ons adviseren naar welke projecten dit geld gaat.

2. Duurzaamheid van Alblasserdam

Een goede basis is gelegd met het samen opstellen van de Duurzaamheidsagenda 2016-2020, welke is vastgesteld in mei 2016. In 2017 is er ook nog een Actieprogramma Luchtkwaliteit Alblasserdam 2016-2020 vastgesteld dat in samenwerking met de werkgroep luchtkwaliteit, bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeenteraad is opgesteld. Op dit moment zitten we nog midden in de uitvoering van de Duurzaamheidsagenda en het Actieprogramma Luchtkwaliteit.

Voor de meeste thema's zijn we op weg naar het behalen van de geplande doelstellingen, zoals bijvoorbeeld de verduurzaming van het gemeentehuis, meer duurzame energie opwekken, onderzoek en bewustwordingscampagnes voor het verbeteren van de luchtkwaliteit, faciliteren van openbare laadpalen, stoppen met het gebruik van bestrijdingsmiddelen. Het is ook duidelijk dat het behalen van onze meer ambitieuze (en lange termijn) doelstellingen tijd nodig heeft (o.a. lokale kansen benutten voor circulaire economie, halveren van de hoeveelheid huishoudelijk restafval, kennis binnen de organisatie vergroten). Dit is begrijpelijk, aangezien veel van de doelstellingen om ingrijpende (cultuur)verandering vragen en zorgvuldige investeringen in samenwerkingen die zich pas op lange termijn terugverdienen.

Zo is er bijvoorbeeld veel geïnvesteerd in de samenwerking met allerlei partijen (overheden, nutsbedrijven, bedrijfsleven en onderwijs) voor de regionale Energiestrategie, die eind 2017 door de gemeenteraad als richtinggevend is vastgesteld. Daar waar wettelijke verplichtingen zijn (ontstaan) hebben we snel moeten handelen, terwijl andere onderwerpen meer vrijblijvend –vanuit maatschappelijk besef en lange termijn visie- worden aangepakt (zoals bijvoorbeeld de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie m.b.t. luchtkwaliteit bereiken en de ontwikkeling van de eigen organisatie).

3. Integrale centrumontwikkeling

De opgave voor dit college was om vorm te geven aan visie op het centrumgebied van Alblasserdam. Vooraf is gesteld dat toegewerkt zou worden naar een beeld waar in een looptijd van 10 jaar uitvoering wordt gegeven aan projecten in het gebied. De ontwikkelingen moeten integraal worden bekeken en moeten aansluiten bij de Alblasserdamse schaal om te zorgen voor balans in de samenleving. Belangrijk doel daarbij is dat het centrum van en voor iedereen in Alblasserdam is en blijft, inclusief de aansluiting bij de rest van het dorp. Om dit te waarborgen zijn in de Alblasserdamse visie op recreatie en toerisme 3 kernwaarden voor ons dorp benoemd: authenticiteit, cultuurhistorie en rust en stilte.

Daarnaast zijn visies gevormd op het centrumhart en op het havengebied. De eerste projecten in het centrumhart zijn inmiddels afgerond: Wilgenplein, Bos Rijkee en parkeerplaatsen Nedersassen. Het Bochanenterrein is in uitvoering. Wij staan aan de vooravond van de uitvoering van het raadhuis(plein) en in samenhang de 1^e fase van het Havengebied. De planvorming voor de volgende fasen van het Havengebied en voor het Wipmolenterrein is in voorbereiding. In de komende collegeperiode volgt verdere uitwerking voor de andere deelgebieden (bijvoorbeeld De Dam) in het centrumhart.

Bij de visievorming en in de uitvoering van het Centrumhart is een koppeling gemaakt met andere publieke, belangrijke ruimtes in Alblasserdam zoals het Scheldeplein (2^e huiskamer) en het Lammetjeswiel (tuinkamer) als ontmoetingsplekken voor alle Alblasserdammers. Tegelijkertijd is de ontwikkeling van het centrumgebied de impuls geweest voor strategische beleidsplannen zoals het gemeentelijk verkeer- en vervoersplan en het groenstructuurplan.

Solide financieel beleid

Ons solide financieel beleid is gebaseerd op 4 pijlers:

- Wij streven een gezonde financiële positie na: met een structureel sluitende begroting, ruim voldoende weerstandsvermogen en een gunstige schuldenpositie.
- Wij sturen proactief op de realisatie van regionale taakstellingen, omdat het financieel belang in verbonden partijen groot is.
- Wij spreken de positieve energie van de organisatie aan om continu te werken aan meer bereiken met minder middelen (het optimaal inzetten van onze beperkte middelen).
- Wij hanteren voor de woonlasten als totaal een nullijn (geen stijging) en streven binnen de financiële kaders (waar mogelijk) een lastenverlichting voor onze inwoners en ondernemers na.

Dit beleid heeft er in deze periode aan bijgedragen dat Alblasserdam veel heeft geïnvesteerd in deze collegeperiode en tegelijkertijd een gunstige financiële positie heeft behouden. De woonlasten voor inwoners in Alblasserdam dalen in de periode 2015-2018 met 1,6% (gemiddeld). Wel vraagt, als gevolg van de investeringen, de ontwikkeling van de schuldpositie de komende periode extra aandacht, zodat indien nodig tijdig kan worden bijgestuurd.

Wij constateren dat een goede bestuurlijke discussie, tussen gemeenten en gemeenschappelijke regelingen (GR'en), over de inhoud nog onvoldoende wordt gevoerd en gefaciliteerd. Wij pleiten voor een eenvoudige benadering waarbij GR'en meebewegen met de financiële ruimte bij gemeenten en besluitvorming op grond van inhoudelijke voorstellen en ambities. Gelet op de brede koppeling van de algemene uitkering en het overhevelen van de uitkeringen sociaal domein naar de algemene uitkering (per 2020) is de huidige systematiek Trap op Trap af bij de GRD ook niet langer bruikbaar. In 2018 kunnen hier stappen in gezet worden zodat per 2020 een vereenvoudigd kader vanuit de eigenaren kan functioneren.

Aanbevelingen

Als aanbevelingen voor een volgende periode geven wij het volgende mee:

- Het werken met de samenleving is intensief, betekent veel voor de inrichting van het proces dat gemeente en partners met elkaar doorlopen en levert maatschappelijke resultaten op. Het is daarbij belangrijk om verwachtingen over het proces die over en weer leven goed zichtbaar te maken, uit te spreken en hierover van gedachten te wisselen. Betrek de lessen uit het leer- en zoekproces in deze periode bij het door ontwikkelen van deze manier van werken. We zien hierbij 3 aangrijpingspunten:
 1. Doorontwikkeling rol van de raad in het werken met de Samenlevingsagenda
 2. Doorontwikkeling van de werkwijze Samen Doen: hoe ver gaan wij hierin en transparantie van het proces: wie kan wanneer in- of uit stappen?
 3. Professionalisering samenwerking met partners
- Gezien de aard van de maatschappelijke opgaven is het voor de komende periode van belang om samen met partners nog meer met zogeheten 'totaaloplossingen' te komen. Een integrale oplossing gaat over het breed aanpakken van een vraagstuk. Het bedenken en realiseren van integrale oplossingen doet een appel op de wijze waarop we als gemeente interacteren met onze maatschappelijke partners en ondernemers. We moeten dan ook de tijd blijven nemen om fase van ontwikkeling naar integraliteit door te zetten. Hier is nauwelijks een blauwdruk voor te geven. Dit vraagt van gemeente en partners tijd, geduld en oefening.
- Zorg ook in de volgende periode voor borging van de manier van werken in de jaarlijkse P&C cyclus. Uit deze periode trekken wij de les dat de aandacht vooral is uitgegaan naar de 'prestaties' en dat tussentijds nog geen duiding is gegeven aan en conclusies zijn getrokken over de bereikte effecten. Bij deze evaluatie bleek dat de gekozen 'effect indicatoren' niet altijd aansluiten op het te bereiken effect. Bij sommige prioriteiten hebben wij bijvoorbeeld ingezet op een kwalitatieve beweging terwijl wij kwantitatief meten. Dit vraagt in een volgende periode om aan de voorkant kritisch na te denken over de effectindicatoren waarmee kwalitatief en kwantitatief wordt gemeten. Zorg dat deze indicatoren breed worden gedragen door raad, college en ambtelijke organisatie. Bij kwalitatieve indicatoren moet gericht onderzoek worden gedaan. Mocht gaandeweg blijken dat de betreffende indicator niet meer voldoet, dan moeten we daar duidelijk over rapporteren en nieuwe indicatoren die beter passen benoemen.

- In de evaluatie en jaarlijkse beleidsverantwoording maken wij gebruik van inbreng van maatschappelijke partners uit alle verschillende contacten die we in de afgelopen periode hebben gehad. Het is een interessante gedachte om in de volgende periode toe te groeien naar een volwaardige evaluatie samen met partners waarbij we recht kunnen doen aan ieders verantwoordelijkheden en rollen zonder de samenhang hierbij uit het oog te verliezen.
- We hebben het inzicht opgedaan dat we vooral fasegewijs communiceren. Hiermee lopen we het risico dat mensen die niet bij voorgaande fasen aanwezig waren onvoldoende aanhaken. Vlieg communicatie altijd vanuit de breedte aan. Ook de relatief lange doorlooptijden van grote projecten vereisen een manier van communiceren dat steeds meer teruggrijpt op voorgaande beslissingen.

1. Werken met een Samenlevingsagenda

In de afgelopen periode is in Alblasserdam gewerkt met een Samenlevingsagenda. Werken met de samenlevingsagenda is werken vanuit de visie dat de gemeente Alblasserdam gebruik maakt van de kracht kennis en kunde die in de Alblasserdamse samenleving bij partners en bewoners aanwezig is. De gemeente komt niet met vaststaande eindbeelden maar bouwt via samenspraak een gedragen voorstel.

Een oplossing passend bij de schaal en karakter

Het uitgangspunt is dat bij elke vraag wordt gekozen voor een oplossing die past bij de schaal en het karakter van Alblasserdam. Het college heeft deze bestuursperiode benut om samen met de gemeenschap het Alblasserdamse karakter te versterken. De gemeenteraad, het college en de organisatie hebben ieder vanuit een verschillende rol contacten met de samenleving: ieder met zijn eigen kennis en kwaliteiten. Die verschillende rollen, snijvlakken en bijbehorende verantwoordelijkheden vragen om een doorlopende dialoog. Tegelijkertijd zijn de kernwaarden van de gemeente Alblasserdam van belang: verantwoordelijkheid, betrokken, verbindend, gedreven en lef.

Deze werkwijze was en is nog steeds voor iedereen een uitdaging; een zoektocht van samenlevingspartners, raad, college en ambtelijke organisatie. Welke rol is er voor wie wanneer in een proces of in een project weggelegd en tot hoever gaan we? Betekent participatie informeren, consulteren of adviseren. Komen we tot co-creatie of durven we zelfs zaken volledig aan de samenleving over te laten en is de overheid slechts facilitator. Daarnaast is een belangrijke randvoorwaarde de transparantie van het participatieproces: wie kan wanneer in- of uit stappen.

De gemeenteraad en de Samenlevingsagenda

Halverwege de collegeperiode werd in de 'Ridderkerk sessie' duidelijk dat de raad haar positie niet makkelijk vond, terwijl juist het college op volle toeren draaide met de samenleving en met de ambtelijke organisatie. De raad was bij sommige dossiers in de procesgang een beetje uit zicht geraakt en heeft daarbij zelf ook gezocht naar haar rol. Er werd een spanningsveld gevoeld: holt de 'maatschappelijke democratie' de 'representatieve democratie' niet uit? Wanneer is er sprake van maatschappelijk gedragen voorstel: wie doen mee en wie doen niet mee en wordt er wel voldoende weerstand georganiseerd?

Er waren dossiers zoals de Lelsstraat (Oprichting ParticiPand), waarin de raad zich niet op tijd gehoord voelde en het maatschappelijke pact al geslagen was. Dat gold ook voor dossier Parallelweg waarin het gevoel ontstond dat er weinig tot niets meer te kiezen of te debatteren was. Bij het project Centrumvisie werd wel eens geklaagd vanuit de samenleving over de radiostilte na veelbelovende bijeenkomsten. Ook daar hebben wij van geleerd. Werken met de samenleving is continu werken aan communicatie.

Een aantal voorbeelden van werken volgens de Samenlevingsagenda zijn de projecten ambitie Havengebied, renovatie tuinkamer Lammetjeswiel, herinrichting huiskamer Scheldeplein en reconstructie Blokweer2. Daarnaast zijn wij begonnen met ontwikkelen van Route22 waarin de volgende vraag centraal staat: *Wat heeft Alblasserdam nodig zodat de jongeren van nu veilig & gezond opgroeien, zich verbonden voelen met Alblasserdam en de toekomstige ambassadeurs van Alblasserdam zullen zijn?* Hierin zit ook het thema om jongerenparticipatie te bevorderen.

Ten slotte is het college met de raad in gesprek over de doorontwikkeling van de Samenlevingsagenda en de rol van de raad hierin. Een werkgroep van de raad heeft onder meer een procesmatrix ontwikkeld waarin planning en rol van de samenleving, regio, gemeenteraad, college en organisatie wordt geschetst. Met dit instrument wordt momenteel geoefend om te kijken of het leidt tot de gewenste resultaten.

Tussenevaluatie in 2016

Uit de in 2016 uitgevoerde tussenevaluatie die met partners is uitgevoerd, is gebleken dat de Samenlevingsagenda in korte tijd is omarmd door partners als prettige manier van werken. De samenwerking met de gemeente wordt door partners als positief ervaren en/of er wordt een stijgende lijn gezien in de omslag die de gemeente maakt. Partners hebben aangegeven dat de gemeente relatief gemakkelijk benaderbaar en professioneel is. Enkelen leggen de lat ook hoger en verlangen andere capaciteiten van de gemeente. Door de samenleving worden het college en de ambtelijke organisatie gezien als de partners met wie wordt samengewerkt. Partners voelen zich serieus genomen in de samenwerking en de toon van de samenwerking is plezierig. Partners voelen zich mede verantwoordelijk voor de resultaten en vinden hun inzet en rol medebepalend. Zij verwachten in de komende jaren (dus vanaf 2016) een verdere uitbouw en ontwikkeling van de samenwerking. Hierbij past het wel het onderscheid te maken tussen die partners die een bijdrage hebben geleverd aan de tussenevaluatie en anderen die mogelijk een andere mening zijn toegedaan.

Zorg voor meer verbindingen in de samenleving

Volgens de partners moet de nadruk blijven liggen op het behalen van maatschappelijke resultaten. Hoewel er met de manier van werken meer inwoners worden betrokken en daadwerkelijk meedoen, wil het college meer op zoek naar verbreding en verdieping van ontmoetingen in de samenleving. Ook het zoeken naar diep draagvlak en het gesprek aangaan met dat deel van de samenleving dat mogelijk anders denkt over de manier van samenwerken of over inhoudelijke opgaves is een opgave die in een volgende bestuursperiode moet worden meegenomen. De gemeente wordt door de partners gezien als verbinder tussen partijen. Het is een opgave om in het netwerk contacten te (blijven) onderhouden in de verschillende fases van de projecten. De opgave blijft om keuzes die worden gemaakt goed uit te leggen. Het streven is om het netwerk van de samenleving op langere termijn vorm te geven.

Wees realistisch in ambities

Partners gaven in de tussenevaluatie al aan dat de andere manier van werken wordt opgemerkt. Zij geven aan dat er meer gebruik gemaakt mag worden van aanwezige kennis en kunde. Hiervoor moet de gemeente in staat zijn om meer en sneller in te spelen op veranderingen in initiatieven uit de samenleving. De gemeente moet letterlijk meer naar buiten om contacten te onderhouden met betrokken organisaties. Improvisatievermogen en een goede 'kleine kwaliteit' is hiervoor een vereiste. Dat betekent blijvend investeren op die kleine punten met vaak een groot effect. Het zichtbaar maken van de verschillende belangen, het maken van duidelijke afspraken en vaststellen van kaders en het elkaar aanspreken op zaken die beter kunnen of het verantwoorden van de inzet van subsidies, zijn onderwerpen die continu de aandacht vragen.

Drie aangrijpingspunten

Experimenteren betekent dat je kan leren en van daaruit kan door ontwikkelen. Dat zal de komende periode dan ook wel gebeuren. We zien hierbij 3 aangrijpingspunten:

- 1) Doorontwikkeling rol van de raad in het werken met de Samenlevingsagenda
- 2) Doorontwikkeling van de werkwijze Samen Doen: hoe ver gaan wij hierin en transparantie van het proces: wie kan wanneer in- of uit stappen?
- 3) Professionalisering samenwerking met partners

2. Analyse inhoudelijke resultaten Samenlevingsagenda 2014-2018

De Samenlevingsagenda is een open en dynamische agenda. Het ritme van de samenleving vraagt van de gemeente om in te spelen op nieuwe opgaven dan wel versnelling op al geagendeerde onderwerpen. Op een aantal dossiers is deze collegeperiode een doorbraak gerealiseerd. In dit hoofdstuk starten wij met een analyse van de inhoudelijke resultaten op deze dossiers.

In de Samenlevingsagenda 2014-2018 zijn drie kernthema's voor Alblasserdam benoemd:

- Integrale centrumontwikkeling
- Het Sociale domein en de decentralisaties
- Duurzaamheid van Alblasserdam

In het onderdeel 'Conclusies en aanbevelingen' zijn de conclusies en aanbevelingen per kernthema benoemd. In de jaarlijkse Begrotingen zijn voor de kernthema's prioriteiten gesteld en zijn per prioriteit de gewenste maatschappelijke effecten en prestaties benoemd. In dit hoofdstuk is de analyse van de inhoudelijke resultaten verder uitgewerkt voor deze prioriteiten. In de jaarlijkse begrotingen zijn ook een aantal overige prioriteiten gesteld die niet gekoppeld is aan een van de drie kernthema's.

2.1. Dossiers 'ritme van de samenleving'

In dit onderdeel evalueren wij de overige dossiers die als nieuwe opgave zijn opgekomen en dossiers waarop is versneld of een doorbraak is gerealiseerd in deze collegeperiode.

(Nood)opvang vluchtelingen

Gemeenten krijgen op basis van hun grootte elk jaar van het Rijk te horen hoeveel statushouders ze moeten huisvesten. Deze gemeentelijke taakstelling fluctueert (van 6 statushouders in 2008 tot 51 statushouders in 2016).

Tot 2014 ging het om relatief kleine aantallen, daarna kwam de bekende vluchtelingenstroom op gang. In oktober 2015 vroeg het Rijk via de Commissaris van de Koning aan de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid om coördinatie te plegen op de crisishulpverlening in de inliggende gemeenten. Alblasserdam heeft in reactie daarop van 14 oktober tot 18 december 2015 in een schoolgebouw aan de Lelsstraat 39 vluchtelingen opgevangen. Samen met vele vrijwilligers, maatschappelijke partners, kerken en buurtbewoners hebben we bijgedragen aan een alternatieve, betere vorm van opvang dan het voortdurend na enkele dagen weer verplaatsen van vluchtelingen in Nederland.

Daarna is deze groep verhuisd naar permanente opvanglocaties in onder andere Gorinchem. Een deel van de vluchtelingen dat eind 2015 in Alblasserdam is opgevangen, is in de loop van 2016 in Alblasserdam als statushouder gehuisvest. Een aantal van hen volgt inmiddels inburgeringslessen in het ParticiPand aan de Lelsstraat 2.

De taakstelling in de periode 2014-2018 is resp. 19 (2014), 35 (2015), 51 (2016), 28 (2017) en 26 (prognose 2018). Tot en met 2017 hebben we die taakstelling behaald, ook voor 2018 ziet het er voorsnog positief uit.

Naast huisvesting krijgen statushouders maatschappelijke begeleiding van Vluchtelingenwerk en vrijwilligers. De SDD heeft een rol in de begeleiding in alles rondom werk en inkomen. Inburgering en taal staan voorop, maar worden zoveel als mogelijk gecombineerd met werkzaamheden als scholing, vrijwilligerswerk, stages en andere dagbesteding.

Onderdeel van de inburgering is ook de ondertekening van de participatieverklaring, na afloop van een workshop waarbij onder andere de burgemeester de nieuwe inwoners van Alblasserdam vertelt over het Nederlandse grondwet. Met de ondertekening verklaart de statushouder dat hij/zij kennis heeft genomen van de waarden en spelregels van de Nederlandse samenleving en dat hij/zij deze respecteert. Ook wordt verklaard dat hij/zij actief een bijdrage wil leveren aan de Nederlandse samenleving en erop rekent dat hij/zij daarvoor ook de ruimte krijgt van de medeburgers.

Nedstaal

Faillissement

Eind 2016 dreigde er een faillissement voor Nedstaal. Eind januari 2017 werd dit ook werkelijk uitgesproken. Hierdoor kwamen er ruim 200 mensen op straat te staan. Op alle mogelijke manieren is naar een oplossing gezocht. Enerzijds is ingezet op het verkrijgen van landelijke belangstelling voor dit vraagstuk. Een door de Tweede Kamer aangenomen motie voor een Drechtstedelijk mobiliteitscentrum van het voormalige kamerlid Schouten (CU) heeft daar zeker aan bijgedragen. Echter gebrek aan regionaal draagvlak heeft er toe geleid dat een dergelijk mobiliteitscentrum nimmer van de grond is gekomen.

De oproep van de twee lokale ondernemersverenigingen heeft meer opgeleverd. Voor een georganiseerde banenmarkt zijn circa 140 vacatures aangedragen. Daarnaast zijn de bijeenkomsten van de vakbonden voor de ontslagen werknemers vanuit de gemeente gefaciliteerd. Uiteindelijk bleken er in het najaar 2017 nog slecht 15 mensen zonder werk te zijn.

Gebiedsontwikkeling

Als gevolg van het eerder benoemde faillissement is een aanzienlijk deel van het terrein waar thans Nedstaal was gevestigd beschikbaar gekomen voor een nieuwe invulling. Primair is de eigenaar aan zet om deze invulling te verzorgen. Gedurende 2017 is duidelijk geworden dat de eigenaar wenst over te gaan tot vervreemding van het terrein. Daarnaast is gedurende 2017 een meer concreet beeld ontstaan rond onze regionale ambities en hebben wij in samenspraak met de gemeenteraad onze eigen belangen ten aanzien van de Nedstaallocatie geformuleerd. Geconcludeerd is dat de lokale- en regionale belangen in elkaars verlengde liggen en een grote mate van overlap kennen en dat (her) ontwikkeling van de locatie Nedstaal in het realiseren van deze ambities een belangrijke schakel kan vormen. Denk hierbij aan het toevoegen van werkgelegenheid, het verlagen van de maximaal toelaatbare milieucategorie en het tot stand brengen van praktijkonderwijs. Om deze belangen te dienen en onze ambities te realiseren is het nodig dat een gebiedsontwikkeling op gang komt.

Mercon Kloos

Eind 2016 heeft het college het initiatief genomen om stakeholders rond de locatie Mercon-Kloos door middel van een miniconferentie te faciliteren en met elkaar in contact te brengen. Verder is deze locatie met haar ontwikkelpotentie bestuurlijk onder de aandacht gebracht. Belangrijke boodschap hierbij is geweest dat Mercon-Kloos één van de schakels is uit het grotere geheel rond het molengebied van Kinderdijk. Gemeente Molenwaard en Provincie Zuid-Holland delen dit beeld en hebben samen met gemeente Alblasserdam een alliantie gevormd welke de verschillende ontwikkelingen met elkaar in verband zal brengen via een op te stellen gebiedsperspectief. Parallel hieraan en nadat we als gemeente richting eigenaren hebben aangegeven niet voornemens te zijn de locatie Mercon-Kloos te verwerven, zijn eigenaren gestart met een verkooptraject waarbij inmiddels een marktpartij is gevonden. Het college faciliteert deze marktpartij bij de planontwikkeling. Daarnaast is door middel van een in de raad bekrachtigd voorbereidingsbesluit de ambitie tot transformatie van de locatie kracht bijgezet.

Woonwagenwoningen / woonwagenstandplaatsen

Net voor de zomer van 2016 heeft de gemeenteraad ingestemd met het krediet voor de aanleg van de woonwagenwoningen op wat inmiddels de Poldersemolenweg heet. Hierna is het project gestart en zijn de woonwagenwoningen aangelegd. De verhuizing van de betreffende gezinnen heeft inmiddels plaatsgevonden. In 2016 is het krediet verleend voor de aanleg van standplaatsen aan de Vlietbaan. Alle bewoners die verhuizen naar een standplaats hebben de verhuisovereenkomst ondertekend. De omgevingsvergunningen voor de aanleg van de standplaatsen is gedaan. Na de bezwarenprocedure kan de aanleg daadwerkelijk beginnen. In het project is continu aandacht voor communicatie met de verschillende groepen: woonwagenbewoners, omwonenden, en andere belanghebbenden en daarnaast de besluitvormingstrajecten door college en gemeenteraad.

Molen Souburgh

November 2017 heeft de gemeenteraad besloten een krediet af te geven van € 750.000 voor de restauratie. Op dit moment loopt de aanvraag van de omgevingsvergunning en worden de overeenkomsten tussen de SIMAV en de gemeente opgesteld. De verwachting is dat rond mei gestart wordt met de renovatie. De doorlooptijd is ruim een jaar.

Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP)

In mei 2017 heeft het college ingestemd met het opstellen van een concept gemeentelijk verkeers- en vervoersplan (GVVP). Enerzijds om de (bestuurlijke) wens om meer samenhang te krijgen in de verschillende ontwikkelingen (verkeer en vervoer) in en om Alblasserdam en anderzijds om de komst van de Omgevingswet die onder meer vraagt om een lokale visie ten aanzien van verkeer en vervoer. In juni 2017 is dit voornemen ter kennisname met de gemeenteraad besproken.

In december 2017 is de basisnota GVVP door de gemeenteraad vrijgegeven voor samenspraak met de inwoners en belanghebbenden in Alblasserdam.

Kern van het concept-GVVP

De basisnota Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan geeft een breed beeld van de huidige situatie voor alle verkeers- en vervoerssoorten in en om Alblasserdam, geeft inzicht in de huidige knelpunten en doet suggesties voor oplossingen of nader onderzoek en geeft handvatten om hierover het gesprek aan te gaan met het dorp. Veelal betreft het de alom bekende knelpunten, zoals de verkeersdruk op de Dam – Plantageweg, de verkeersdruk op het dijklint, de verkeersveiligheidssituatie van het kruispunt van Eesterenweg – Plantageweg, de parkeersituatie rond het centrum, ontbrekende schakels in het fietsnetwerk en aandacht voor de zwakkere verkeersdeelnemers. Een vrij dominante rol hierbij is het vrachtverkeer.

Het GVVP heeft als titel meegekregen 'naar een evenwichtige en gezonde spreiding van de verkeers- en vervoersstromen'. Samengevat komt het neer op de volgende vier hoofdaspecten:

1. een evenwichtige verdeling van het (vracht)autoverkeer op korte en lange termijn;
2. een evenwichtige verdeling van het langzaam verkeer op korte en lange termijn;
3. aandacht voor kwetsbare verkeersdeelnemers: voetgangers, fietsers en mensen met een handicap;
4. Aandacht voor het parkeren in zijn algemeenheid en met name een evenwichtige verdeling hiervan in het centrum.

Samenspraak door middel van dorpsgesprekken

Een goed en effectief verkeersbeleid is belangrijk voor het goed functioneren van de leefomgeving in de gemeente. Vele belanghebbenden hebben baat bij een GVVP. Het is dan ook belangrijk om deze belanghebbenden op een actieve wijze mee te nemen in het proces van de totstandkoming en daarmee ook het draagvlak voor de uitkomsten van dit proces te vergroten.

Dit past ook bij de ambities uit de samenlevingsagenda om ontwikkelingen samen met de samenleving op te pakken. Daarnaast vinden inwoners het fijn om betrokken te worden bij de inrichting van eigen leefomgeving. Bovendien zijn zij van waarde bij het geven van relevante input over gebruik en beleving. Het college wil hiervoor dorpsgesprekken organiseren. Ook de gemeenteraad zal een actieve rol krijgen in de dorpsgesprekken. Het is de bedoeling om voor het einde van 2018 de verschillende aspecten van het GVVP breed te hebben besproken en vastgelegd.

Route22

Aan de hand van de door Alblasserdammers opgestelde inspiratieagenda is het idee ontstaan voor een nieuw jeugdproject genaamd Route22. Eind augustus is hiermee gestart. De naam Route22 slaat op het feit dat je als 22 jarige zowel fysiek als mentaal volgroeid bent. Binnen Route22 wil de gemeente Alblasserdam bezien welke route elke Alblasserdamse jongere in de leeftijdsfase 0-22 doorloopt door naar de specifieke positie van de jongeren in Alblasserdam te kijken. Het gaat om onze jeugd die nu opgroeit en straks de 22^e eeuw instapt. Zij zijn de toekomst. Daarbij kan de volgende vraag worden gesteld:

Wat heeft Alblasserdam nodig zodat de jongeren van nu veilig & gezond opgroeien, zich duurzaam verbonden voelen met Alblasserdam en de toekomstige ambassadeurs van Alblasserdam zullen zijn?

Route22 richt zich op vijf thema's: werkgelegenheid, wonen, voorzieningen, veiligheid en participatie. Voor het thema werkgelegenheid kijken we naar de toekomstbestendigheid van de bedrijvigheid in Alblasserdam. Voor het thema wonen wordt gefocust op het aanbod (sociale) huurwoningen en betaalbare koopwoningen om jongeren en jonge starters te vestigen. Voor het thema voorzieningen kijken we naar het aanbod voorzieningen voor de jeugd op het gebied van sport, cultuur, ontmoeten, uitgaan en opleidingsmogelijkheden. De thema's veiligheid en participatie richten zich op een specifiek onderwerp. Voor het thema veiligheid wordt gekeken naar het inzetten van een stadsmarinier voor een verbetering in de preventie van jeugdcriminaliteit. Het thema participatie focust zich op het inblazen van nieuw leven van een jeugdgemeenteraad om jeugdparticipatie in het dorp te verhogen. De nota Route22 is inmiddels afgerond en vormt de basis voor de integrale agenda Route22 waar in 2018 verder mee gewerkt wordt. Daarnaast is er in 2017 begonnen met het ontwikkelen van een animatiefilm dat het gedachtegoed van Route22 in een klap zichtbaar maakt en wordt er gewerkt aan het bij elkaar brengen van een ambassadeurscomité die de doelen van Route22 verder kunnen uitbouwen.

Ondernemersfonds

Op 1 januari 2016 is, mede op initiatief van OV de Noord en OKA, het Ondernemersfonds Alblasserdam (OFA) ingevoerd. Hieruit kunnen ondernemers financiële middelen aanvragen om collectief zaken te financieren ter bevordering van de bedrijfsomgeving en het ondernemersklimaat. Het fonds kende een lange opstartfase. Daarna zijn door inzet van de gemeente en het bestuur van het fonds inmiddels bijna alle trekkingsgebieden actief in het aanvragen van financiering en ontwikkeling van plannen. Het gaat dan onder meer om collectieve camerabeveiliging, sfeerverlichting en een onafhankelijk onderzoek naar de brand in het Lascentrum. Het gemeentelijk deel wordt aangewend voor fondsenwerving via SFEA. Voor de twee trekkingsgebieden waar dit nog niet het geval is, zoekt het bestuur in overleg met de gemeente een oplossing.

Naar aanleiding van signalen van ondernemers over het gebrek aan integraal handelen binnen de gemeente waar het gaat om problemen en actiepunten over de buitenruimte, is eind 2017 Team Ondernemen opgericht. In dit team hebben de bedrijfscontactfunctionarissen, vakspecialisten van openbare ruimte, verkeer en veiligheid en de regisseur OZHZ zitting. Binnen dit team worden alle vraagstukken met betrekking tot ondernemers integraal opgepakt om hiermee de dienstverlening te verbeteren.

Evenementenbeleid

Deze periode is een evaluatie van het evenementenbeleid uitgevoerd samen met organisatoren van grote Alblasserdamse evenementen wat heeft geleid tot een intensievere samenwerking tussen de organisatoren, de Omgevingsdienst en de gemeente. De verbinding met het integrale veiligheidsbeleid is evident. Vanuit de evaluatie is gewerkt aan een update van het huidige evenementenbeleid en is het vergunningsproces voor de aanvraag van evenementen vereenvoudigd in samenwerking met de organisatoren en de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. Het is voor evenementen nu mogelijk om, binnen bepaalde kaders, een melding te doen in plaats van een (uitgebreidere) vergunningsaanvraag. Uit de evaluatie die eind 2017 is uitgevoerd, blijkt dat deze werkwijze goed bevalt.

2.2. Analyse prioriteiten per kernthema's

De inhoudelijke analyse van de resultaten is per prioriteit in een tabel weergegeven. In de tabel zijn in beeld gebracht:

- Het gewenst maatschappelijk effect;
- Effect indicatoren: vergelijking van een nulmeting en een actuele meting;
- Conclusies en duiding op de effectindicatoren;
- Een opsomming van de prestaties van de gemeente en onze partners;
- Een toelichting op deze prestaties;
- Doorkijk naar 2018.

In deze gemeentelijke evaluatie maken we gebruik van de inbreng van maatschappelijke partners uit alle verschillende contacten die we in de afgelopen periode hebben gehad, zoals bijvoorbeeld in de tussenevaluatie waar enkele partners zijn uitgenodigd om deel te nemen. De eerste analyse is al dat de (grote) stichtingen deze collegeperiode grote stappen hebben gezet, maar dat verdere professionalisering de komende collegeperiode nodig is.

Tevens vindt een eindgesprek met partners plaats waarvan de uitkomsten in een bijlage worden toegevoegd aan dit document. Het is een interessante gedachte om in de volgende periode toe te groeien naar een volwaardige evaluatie samen met partners waarbij we recht kunnen doen aan ieders verantwoordelijkheden en rollen.

2.2.1. Thema: Sociaal domein en decentralisaties

Maatschappelijke ondersteuning 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: Maatschappelijke ondersteuning: Inwoners participeren naar vermogen, zijn zelfredzaam en leveren een actieve bijdrage aan de samenleving.	Effect indicatoren:		
	Monitor sociaal / OCD; vierjaarlijks	Nulmeting	Actuele meting
	% inwoners met weinig kracht	4% (2013)	3% (2017)
	% inwoners dat mantelzorg verleent	29% (2013) Drechtsteden: 26% (2013)	30% (2017) Drechtsteden: 28% (2017)
	% inwoners met onvoldoende contacten	5% (2013)	6% (2017)
Conclusies en duiding effect indicatoren: Op basis van de actuele meting kunnen wij constateren, dat de actieve bijdrage van inwoners aan de samenleving de afgelopen vier jaren ongeveer gelijk is gebleven. Uit andere cijfers zien we dat vanaf 2016 vooral het aantal bereikte mantelzorgers in Alblasserdam is gegroeid naar bijna 400.			
Prestaties gemeenten 2014-2017: 2014: voorbereiden transitie Wmo, Jeugd en Participatiewet (3D) heeft geleid tot een vierjarig Wmo-beleidsplan Drechtsteden en tweejarig lokaal uitvoeringsprogramma. 2014: Eerste voorbereidingen uitbreiding DOK11 onder de naam DOK12. 2015: transitie Wmo en voorbereiden transformatie, lokale inbedding, budgetneutraal en vangnet voor meest kwetsbaren zijn gerealiseerd. 2016: evaluatie uitvoeringsprogramma en lokale inbedding via nieuw Wmo-uitvoeringsprogramma 2016-2017. Het college en SWA hebben de samenwerking geïntensiveerd. Dit heeft geleid tot jaarlijkse prestatieafspraken en is ingezet op een betere samenwerking door SWA binnen het Sociaal Dorpsnetwerk. 2017: Visie DOK12 is gerealiseerd. Vóór de zomervakantie heeft Woonkracht10 aangegeven zich uit dit project te willen terugtrekken. Hierop heeft het college zelf de planontwikkeling opgepakt. Bedoeling is dat tot het voorjaar gewerkt wordt aan massastudie, schetsontwerp en voorlopig ontwerp. Daarbij willen wij een pakket aan voorwaarden (conceptovereenkomsten) opstellen, zodat met alle uitgangspunten (ontwerp en voorwaarden) de markt benaderd kan worden om dit te realiseren. Bij het ontwerp zijn de omwonenden betrokken.		Prestaties partners 2014-2017: 2014: maatwerk Wmo wordt georganiseerd vanuit de regionale serviceorganisatie SDD. De partners in het dorp en de Wmo-adviesraad hebben een bijdrage geleverd aan het Wmo-uitvoeringsprogramma. - DOK12: Woonkracht10, eerstelijnszorg en zorg- en welzijnspartners hebben in de stuurgroep deelgenomen aan de visievorming. 2015: regionaal maatwerk via serviceorganisatie SDD en lokale inbedding via SWA. 2016: lokale partners en de Wmo-adviesraad hebben een belangrijke rol gespeeld bij de evaluatie en de uitwerking van het tweejarig uitvoeringsprogramma. Dit heeft o.a. geleid tot een belangrijke uitvoeringsrol SWA t.a.v. vrijwilligers- en mantelzorgbeleid, sociaal raadslieden en wonen en leven. 2017: partners als huisarts en fysiotherapeut (eigenaars DOK11), SWA, Vivenz, Stichting Jeugdteams, Rivas, SDD en Brand BBA (gebruikersgroep) zijn intensief bij de totstandkoming van de visie betrokken geweest. - In afgelopen periode heeft het cultureel netwerk zich ontwikkeld als een belangrijke partner in het dorp. Zo hebben zij meegedacht met de ambitievorming Havengebied en denken mee over kunstuitingen in ons dorp (beelden, gedichten, kunstroute).	

Maatschappelijke ondersteuning 2014-2018

Toelichting college op prestaties gemeente:

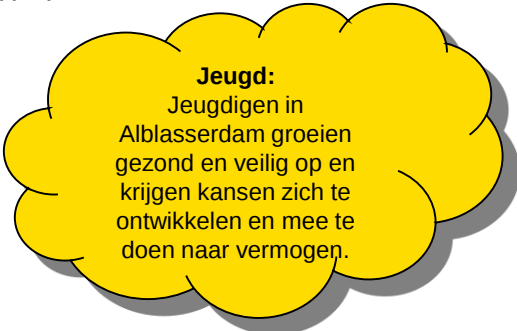
De Wmo is ingevoerd zonder veel problemen. ParticiPand is gerealiseerd en Helpende Handen gestart. Tot 2017 werden tijdens het Captains Dinner de vrijwilligers bedankt voor hun inzet. In 2017 is er samen met de SWA een vernieuwd concept bedacht waarmee meer vrijwilligers zijn bereikt: het Vrijwilligers Event. Aanpak mantelzorg en cliëntondersteuning (2015) is gerealiseerd en er is een eerste 55-plusbeurs (2017) gerealiseerd. Het Wmo-loket is tijdelijk ondergebracht in het CJG-noodgebouw (2017). Interventie SWA en intensivering samenwerking heeft vanaf 2016 plaatsgevonden. Vanuit de werkgroepen Dementie en Mantelzorgondersteuning is een Inloophuis (samenwerking Rivas en Waardeburgh) in 2017 als pilot gestart. In 2016 is in de Lelsstraat een inloopvoorziening gestart voor cliënten Yulius. Tot slot heeft de Wmo-adviesraad zich eind 2017 getransformeerd tot een brede adviesraad Sociaal Domein; de nieuwe leden zullen in 2018 worden benoemd. Daarmee is de transitie Wmo geslaagd.

Toelichting college op prestaties partners:

De Bonte Molen (bewonersinitiatief Souburgh) is in 2017 gestart. Onze lokale zorg- en welzijnspartners en de Wmo-adviesraad zijn bij de totstandkoming en uitvoering van het Wmo-beleid nauw betrokken geweest. Samen met SWA heeft het college een intensief ontwikkeltraject ingezet, waarvan de eerste resultaten in 2016 zichtbaar zijn geworden. SWA wil zich hierop blijven inzetten. Sinds 2016 is in ons lokaal dorpsnetwerk de 'AHA' operationeel: de Alblasserdamse Hulp App. Dit is een dynamische sociale kaart waarin via de digitale weg professioneel elkaar snel kunnen vinden. Geconstateerd is dat het sociaal dorpsnetwerk sluitend en snel heeft gewerkt. Voor 2018 en verder is het van belang dat de samenwerking binnen het sociaal dorpsnetwerk zich doorontwikkelt. In 2018 zullen de eerste resultaten van de nieuwe sociale dorpsmakelaars (Wonen/Leven) SWA vooral in Souburgh, Centrum en rondom het MFC Maasplein hopelijk begin 2018 zichtbaar worden.

Doorkijk naar 2018:

- Een verdere transformatie (ontschotting 3D op financieel en operationeel vlak) en integraliteit binnen het Sociaal Dorpsnetwerk blijft een aandachtspunt. We denken hierbij aan een integraal dorpsnetwerk die opgavegericht leert werken.
- We zullen moeten investeren in de samenwerking tussen partners binnen het MFC Maasplein (Smile, Yulius, Woonkracht 10, Rivas en Waardeburgh), waardoor het gevoel van veiligheid en samenhang bij bewoners (en partners). Wij voorzien hierin een belangrijke rol voor SWA, onze uitvoeringspartner op dit steeds belangrijker wordende thema Wonen en Leven.
- De sociale programmering voor de driehoek MFC Maasplein-Scheldeplein-Lammetjeswiel (activiteitengroep o.l.v. gemeente/SWA) zal moeten worden gerealiseerd.
- Vanuit de Wmo-regiegroep/SDD een start worden gemaakt met de realisatie van een nieuw (regionaal/lokaal) vierjarig Wmo-beleidsplan. Het streven is om dit meer integraal vorm te geven (in samenhang met Jeugd- en de Participatiewet).
- De doorontwikkeling van SWA (samenwerking en resultaten binnen het sociaal domein/dorpsnetwerk) blijven een belangrijk aandachtspunt.
- Met betrekking tot de realisatie van (en samenwerking binnen) DOK12 (werktitel) zal in 2018 en 2019 de Gebruikersgroep verder worden geïntensiveerd. Naar verwachting kan een gekozen partij na het voorjaar het plan verder uitwerken en zal tevens een bestemmingsplanprocedure doorlopen worden. De planning is verder dat in het 1e kwartaal van 2019 gestart kan worden met de bouw, zodat in het 1e kwartaal van 2020 het gebouw kan worden opgeleverd.

Jeugd 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	Dienst G&J; jaarlijks & OCD; vierjaarlijks	Nulmeting	Actuele meting
	% jongeren van 12 t/m 15 jaar met sociale steun (met een hoge of gemiddelde score sociale steun)	93% (2016; Drechtsteden 94% en Zuid-Holland-Zuid 94%)	-
	% jongeren van 12 t/m 15 jaar met goede ouder/kind-relatie (hoge score)	46% (2016; Drechtsteden 45% en Zuid-Holland-Zuid 44%)	-
	% 12- t/m 15-jarigen dat eigen gezondheid als (heel) goed ervaart	83% (2015; Drechtsteden 80% en Zuid-Holland-Zuid 81%)	-
	% jongeren tot 18 jaar dat gebruikmaakt van jeugdhulp (WSJG.nl)	7,7% (eerste halfjaar 2015; Drechtsteden 8,9%, Zuid-Holland-Zuid 8,7%, Nederland 8,2%)	9,6% (eerste halfjaar 2017; Drechtsteden 10,3%, Zuid-Holland-Zuid 9,8%, Nederland 8,8%)
Conclusies en duiding effect indicatoren: Omdat de jeugdhulp voor 2015 georganiseerd werd met diverse geldstromen, zijn er geen cijfers te vergelijken van de periode voor 2015 en die daarna. Vanaf 2015 tot en met 2017 zien we dat het aantal jongeren uit Alblasterdam die een beroep doet op de jeugdwet varieert tussen 10,8 en 9,7 procent. Dit is ongeveer 250 kinderen per jaar. De in 2016 gehouden nulmeting is nog niet herhaald. Derhalve hebben we geen actuele cijfers op de genoemde onderdelen.			
(Toelichting) Prestaties gemeenten 2014-2017: • 2017: Start met nieuw jeugdproject: Route22 inclusief avonden over Jong zijn in Alblasterdam (politiek, jongeren en professionals) • 2017: Het realiseren van de JOP aan de Vondellaan • 2016, 2017 (en 2018): diverse jongerenavonden op diverse ontmoetingsplekken in het dorp (Postduif, Abbey) • 2016: uitvoering evaluaties jeugdgezondheidszorg, VeiligThuis, de Serviceorganisatie Jeugd en stichting jeugdteams • 2015: vaststellen jeugdgezondheidsbeleid • 2015: uitbreiding jeugdwerker risicogroepen • 2014: voorbereiden transitie jeugdhulp • 2014: Start succesvol project brugcoach project • 2014: Plan aanpak jeugdoverlast vastgesteld en in uitvoering gebracht (JOP)		(Toelichting) Prestaties partners 2014-2017: • 2014-2017: Succesvol vormgeven van integraal jeugdwerk • 2017 Project intensieve begeleiding kwetsbare zwangeren via RIVAS • 2015: Start uitvoering jeugdwet via integreren van jeugdprofessionals en cliëntondersteuning in CJG • 2015: Uitvoering wachtkamerproject door SMILE • 2015: Serviceorganisatie Jeugd succesvol in hun financieel beheersbare uitvoering van de jeugdwet • 2016: start project Kunstkanjers in het ParticiPand aan de Lelsstraat. Onze lokale kunstenaars laten de jeugd kennismaken met kunst. • 2016-2017: stichting Jeugdteams met grote inzet kwalitatief goede hulp voor jeugd in Alblasterdam geleverd • 2017: start vrijwilligersproject vanuit CJG (vrijwilligers die ondersteunen cliënten CJG)	
Doorkijk naar 2018: Aan de hand van de opgestelde nota Route22 werken aan de gestelde doelen			

Participatiewet 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	Sociale Dienst Drechtsteden	Nulmeting	Actuele meting
	Aantal en aandeel personen in bijstand met lage verdien capaciteit < 50%)	133 47% van het totale aantal bijstandsontvangers (31.01.2016)	142 45% van totale aantal bijstandontvangers (31.10.2017)
Conclusies en duiding effect indicatoren: De invloed van Alblasserdam op deze effect indicatoren is zeer beperkt omdat er sprake is van een regionale arbeidsmarkt van de Drechtsteden. In Alblasserdam proberen wij via lokale inzet onze doelstellingen te bereiken. Soms doen wij dit vanuit preventie, zoals bij het faillissement van Nedstaal: voorkomen van werkloosheid. De inzet is altijd op gericht om mensen niet in de bijstand te laten komen en om zoveel mogelijk mensen nuttig bezig te laten zijn. Daarnaast speelt ook het na-ijl effect van de economische crisis omdat mensen die hun baan verliezen pas na hun WW-periode in de bijstand komen. Bij een aantrekkende economie blijft het voor personen met een lage verdien capaciteit lastig om hier uit te komen.			
(Toelichting) Prestaties gemeenten 2014-2017:		(Toelichting) Prestaties partners 2014-2017:	
Op 2 december 2014 heeft de Drechtraad een besluit genomen over de wijze waarop de Participatiewet in de Drechtsteden zal worden ingevoerd. Essentie van dit besluit is dat de zorg voor mensen met een verdien capaciteit van < 50% Wet minimum loon bij de gemeenten komt te liggen. Een bijdrage vanuit het Participatiebudget voor de begeleiding op de inzet van deze groep is beschikbaar.		In Alblasserdam wordt de coördinatie op de inzet van deze groep belegd bij het gemeentelijk leerwerkbedrijf Smile. De inzet is er op gericht om de geregistreerde groep inactieven (circa 250 personen) grotendeels in te zetten op participatieplekken. Participatieplekken ontstaan daar waar de samenleving ondersteuning vraagt en de overheid die niet (meer) kan leveren.	
Vanwege de hoge eisen die gesteld worden aan een goede baan in de techniek, betekent dit dat schoolkeuze tijdig gemaakt moet worden en dat scholing aan moet gaan sluiten bij de behoefte vanuit het bedrijfsleven. In 2014 heeft daarom de onderwijstechniekroute plaatsgevonden, waarbij 400 leerlingen hebben kunnen kennismaken met deze sector. Tevens is in 2014 een onderwijsmarkt georganiseerd bij technische bedrijven.		Samenwerking in de Drechtsteden vindt plaats vanuit het programma Arbeidsmarkt dat een regionaal karakter heeft. De lokale initiatieven sluiten dan ook naadloos aan bij de hoofddoelstellingen van het programma AMB. Het onderwijs doet hierin actief mee door bedrijfsbezoeken, techniek route en bezoeken aan de duurzaamheidsfabriek.	
In 2016 is het voormalig schoolgebouw aan de Lelsstraat in gebruik genomen als ParticiPand. Maatschappelijke ondernemers worden in staat gesteld hun bedrijf op deze locatie te starten		De huurders van het ParticiPand die in staat zijn gebleken een startende onderneming gaande te houden.	

Participatiewet 2014-2018	
Eind 2016 dreigde het faillissement van Nedstaal. Eind januari 2017 is dit faillissement uitgesproken. Hierdoor kwamen ongeveer 200 mensen op straat te staan. In samenwerking met de lokale bedrijven, de vakbonden en de gemeente is een banenmarkt georganiseerd. Hierbij bleken er ruim 130 vacatures beschikbaar te zijn. Het resultaat hiervan is dat nagenoeg allen naar ander werk hebben gevonden.	Alblasserdamse ondernemersverenigingen, vakbonden, Nedstaal, UWV, Sociale Dienst Drechtsteden hebben ieder vanuit hun verantwoordelijkheid hun rol genomen.
Begin 2017 is een begin gemaakt met Kansrijk Alblasserdam. Doel van dit initiatief is om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt de kans te geven om een diploma te halen. De ambitie is mbo 1, 2 en 3. In september 2017 is als eerste gestart met een MBO 1 opleiding.	DaVinci college verzorgt deze opleiding in het ParticiPand.
Inzet van stichting 50+ om de groep ouderen te ondersteunen bij het vinden van werk. In 2016 en 2017 zijn regelmatig trainingsbijeenkomsten gehouden die goed bezocht zijn. Heeft geleid tot een aantal succesverhalen.	Stichting 50+ Drechtsteden heeft 11 netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Opzet van deze bijeenkomsten: kennismaken, behandeling van een thema en een informeel deel voor netwerktraining. 47 mensen hebben een dergelijke bijeenkomst tenminste 1 x bezocht. Resultaat 7 hebben een baan 1 is zzp 'er
Smile heeft zich ontwikkeld in de periode 2013 – 2018. Het aantal leerwerkbedrijven in Alblasserdam is toegenomen. Denk bijvoorbeeld aan Helpende Handen. Niet alleen is hiermee het aantal participatieplekken toegenomen (beschut binnen), maar ook de mogelijkheden voor taalstages en reguliere MBO stages. Smile is als bedrijf gegroeid in aantallen mensen die via hen aan het werk zijn, in omzet en in resultaat.	Vestiging van Helpende Handen in ParticiPand in 2016. Deze stichting levert door de inzet van stagiaires (leren en werken) eenvoudige zorg in de Alblasserdamse samenleving. Op de kinderboerderij zijn via Smile participatieplekken gevuld.
Doorkijk naar 2018: Voor Smile is het van belang verder door te ontwikkelen: verdere groei van het aantal participatieplekken, het introduceren van garantiebanen en onderdak bieden aan beschut werken. Kansrijk Alblasserdam uitbreiden: De opgave is om voor meerdere groepen mensen op meerdere niveaus (MBO2 en MBO3) onderwijs aan te bieden De groep met een verdiencapaciteit van 50-80% is een moeilijke groep om aan het werk te helpen. Dit vergt goed samenspel en aansluiting tussen SDD, gemeente en (lokale) ondernemers mogelijk gecombineerd met onderwijs.	

2.2.2. Thema: Duurzaamheid van Alblaserdam

Duurzaamheid 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	GDI Index; jaarlijks	Nulmeting (2015)	Actuele meting (2017)
	GDI 2.0 – Score tussen 0 en 10, waarbij 10 het meest duurzaam is. Drie dimensies:	5,0	5,4
	• Mens en Maatschappij (o.a. onderwijs, sociale zekerheid, gezondheid, burgerparticipatie, veiligheid)	6,3	6,3
	• Milieu en energie (o.a. water, lucht, natuur, energie, afval)	5,0	5,4
	• Economie (o.a. (jeugd)werkloosheid, werkgelegenheid, solvabiliteit)	2,9	4,1
Conclusies en duiding effect indicatoren: Sinds 2014 bestaat de Gemeentelijke Duurzaamheidsindex (GDI), waar informatie te vinden is over 24 indicatoren (opgedeeld in drie dimensies) van alle gemeenten. Hoe hoger de score, hoe duurzamer de gemeente is. Elk jaar verschijnt er een nieuwe, actuele versie van de GDI. Het is echter niet zo dat elk jaar nieuwe data beschikbaar is voor alle indicatoren: de GDI is afhankelijk van openbare bronnen. De meeste metingen zijn gebaseerd op bronnen van 0-4 jaar geleden. Mens en maatschappij Voor mens en maatschappij is voor ongeveer de helft van de indicatoren geen nieuwe broninformatie beschikbaar. Voor de overige indicatoren waar wel nieuwe gegevens beschikbaar voor zijn (minima, onderwijs, sociale zekerheid, gender gelijkheid) is er een stijgende trend in Nederland te constateren. In Alblaserdam is er een zeer minimale verbetering geconstateerd, waar door de overall score gelijk is gebleven. Wel is de score van Alblaserdam nog (steeds) iets boven het gewogen gemiddelde van Nederland. Milieu en energie De stijging van de score in de groep milieu en energie is geheel in lijn met de gemiddelde stijging in Nederland (8%). De grootste verbetering in de afgelopen paar jaar is op het gebied van energiebesparing in woningen. Deze score is nog niet 'duurzaam' te noemen, maar wel beter dan het gemiddelde van Nederland: In Alblaserdam wordt er relatief weinig elektriciteit en warmte per inwoner gebruikt. Ook is de score "luchtkwaliteit" verbeterd, waarbij wel moet worden opgemerkt dat de score in 2017 gebaseerd is op brondata uit 2015. Zelf hebben we inmiddels een beter/actueler inzicht in de luchtkwaliteit in Alblaserdam, na plaatsing van het meetpunt in 2014 (zie Luchtkwaliteit 2014-2018). Op het gebied van afvalscheiding is er een kleine positieve trend, maar die verbetering is kleiner dan het gemiddelde van Nederland. De punten waar Alblaserdam relatief nog (steeds) laag op scoort is natuur(kwaliteit) en hernieuwbare energie (en daarmee ook CO₂ uitstoot). Gelukkig zien we wel een stijgende trend in de score van hernieuwbare energie. We zijn dus heel langzaam bezig met een inhaalslag. Een ander aandachtspunt is een daling van de score voor verkeer (verplaatsingen met de auto), terwijl in de rest van Nederland hier juist gemiddeld een stijgende trend (verbetering) is. Economie Deze significante stijging is zeer positief. Daar waar Alblaserdam in 2015 nog een lagere score had dan het gewogen gemiddelde van Nederland, is dat in 2017 rechtgetrokken: Alblaserdam scoort op de dimensie Economie hetzelfde als gemiddeld Nederland. De werkgelegenheid in heel Nederland is de afgelopen jaren verbeterd, maar in Alblaserdam verhoudingsgewijs nog meer. De (lokale) inspanningen hebben hieraan bijgedragen. Ook de werkloosheid is nu lager en heeft daarmee een betere score, maar deze daling van werkloosheid is kleiner dan het gemiddelde van Nederland. De enige aspecten waar Alblaserdam onder gemiddelde scoort is de Solvabiliteitsratio en woonlasten.			

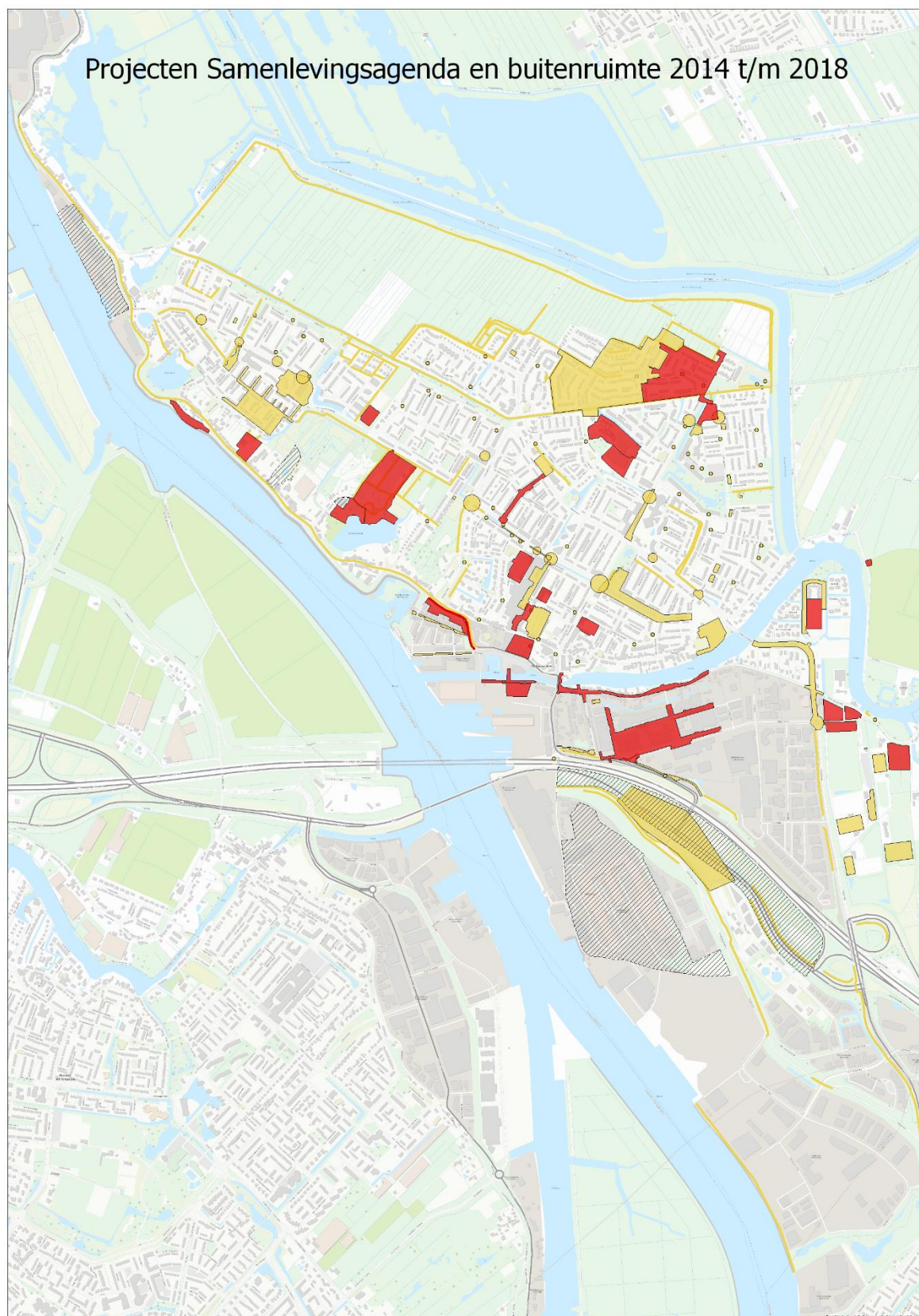
Duurzaamheid 2014-2018	
Prestaties gemeenten 2014-2017: Voor een uitgebreidere lijst van acties en prestaties, zie uitgebreide evaluatie Duurzaamheidsagenda. Een aantal voorbeelden: • Opstellen Duurzaamheidsagenda (2014) • Verduurzaming eigen (en maatschappelijk) vastgoed (2014-nu) • Beschikbaar stellen lege gebouwen aan maatschappelijke initiatieven (2015-2017) • Verkennen lokale economische mogelijkheden voor circulaire economie (2016) • Verbeteren recyclemogelijkheden (2016-2017) • Vernieuwen groenstructuurplan (2017) • Onderzoek/verkenning riothermie, warmtewinning uit oppervlaktewater en elektriciteit uit oppervlaktewater (2017)	Prestaties partners 2014-2017: Voor een uitgebreidere lijst van acties en prestaties, zie uitgebreide evaluatie Duurzaamheidsagenda. Een aantal voorbeelden: • Netics met 'circulaire bagger' in Lammetjeswiel • Basisscholen acties: o.a. afvalvrij, groene voetstappen, plan voor verbeteren energieprestaties (2016) • Opstellen Energiestrategie met lokale partners (2014-nu) • Opening Sihva-Repaircafé (2016) • Energiescan Sportverenigingen en MKB bedrijven (2016) • Groepsaankopen voor inwoners met het Regionaal Energieloket (2016-2017) • Opdrachtverstrekking zonnepalen op dak van Sportcentrum Blokweer (2017)
Toelichting college op deze prestaties: Dankzij het opstellen van de duurzaamheidsagenda is er een goede basis gelegd voor allerlei duurzame ontwikkelingen. Op een aantal pijlers, zoals duurzame energie en luchtkwaliteit, is er een hoop geïnvesteerd en liggen er nog veel plannen klaar voor de komende jaren. Ook voor de thema's duurzaam ruimtegebruik, een duurzame gemeente en circulaire economie zijn er veel goede initiatieven te noemen. Echter er is nog veel meer mogelijk en de duurzaamheidsagenda is nog niet afgerond. De komende jaren zullen we dus de positieve trend vast moeten houden en aandachtspunten/ontwikkelpunten op een hoger niveau moeten brengen.	
Doorkijk naar 2018: Er staan nog veel acties uit de Duurzaamheidsagenda gepland tot aan 2020. Enkele voorbeelden zijn de renovatie van het gemeentehuis tot een duurzaam gebouw, het plaatsen van zonnepanelen op gemeentedaken en het verder verkennen van de mogelijkheden van riothermie. Ook het thema klimaatadaptatie krijgt in 2018 meer aandacht. Daarnaast kunnen we werken aan het versterken van onze groenstructuur en verder inzetten op een schone leefomgeving. Eventueel kunnen we in 2018 ook al een (pilot) project selecteren voor TEEB (The Economics of Ecosystems and Biodiversity), om meer grip te krijgen op de term 'natuurkwaliteit'.	

Luchtkwaliteit 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: Luchtkwaliteit: Het creëren van een gezondere leefsituatie		Effect indicatoren: jaargemiddelde concentraties fijn stof en NO₂	
		Wettelijke grenswaarden: Stikstofdioxide (NO ₂) jaargemiddeld: 40 ug/m ³ Fijn stof (PM ₁₀) jaargemiddeld: 40 ug/m ³ Max. 35 dagen overschrijding daggemiddelde waarde PM ₁₀ (50 ug/m ³) Advieswaarde WHO (PM ₁₀) jaargemiddeld: 20 ug/m ³	
		DCMR; jaarlijks	Nulmeting (2014)
		Fijn stof (PM ₁₀):	22,0 ug/m ³
		Dagen PM ₁₀ > 50 ug/m ³ :	3
		Stikstofdioxide (NO ₂):	34,7 ug/m ³
Conclusies en duiding effect indicatoren: Begin 2014 is aan de Dam/Ruigenhil een gecertificeerd meetpunt voor luchtkwaliteit ingericht door DCMR. Op het meetpunt worden de indicatoren fijn stof en NO ₂ continu gemeten. Gedurende de meetperiode van 4 jaar zijn geen overschrijdingen van wettelijke grenswaarden vastgesteld. De gemeten luchtkwaliteit voldoet niet aan de advieswaarden voor gezonde lucht van de Wereldgezondheidsorganisatie. Vanaf 2015 is de luchtkwaliteit in Nederland in het algemeen licht verbeterd. In Alblasserdam is echter een scherpere daling ingezet. Dit is voornamelijk het gevolg van de afname van op korte afstand van het meetpunt gelegen bronnen en activiteiten. De afname van de productie en daarop volgende sluiting van Nedstaal en het beëindigen van de bouwactiviteiten aan de Marineweg, hebben een positief effect gehad op de luchtkwaliteit ter plaatse.			
Prestaties gemeenten 2014-2017: • 2015 - Instellen raads werkgroep t.b.v. op te stellen actieprogramma Luchtkwaliteit • 2016 - Faciliteren plaatsing luchtzuiveringsinstallatie nabij tunnelmond A15 • 2016 - Vaststellen actieprogramma Luchtkwaliteit met als doelstelling stapsgewijze verbetering van de luchtkwaliteit naar een gezonde lucht in 2030 waarbij wordt voldaan aan de advieswaarde WHO • 2017 – Vaststellen implementatieplan en financieel kader t.b.v. de uitvoering		Prestaties partners 2014-2017: • 2014 - Installatie meetpunt luchtkwaliteit Dam/Ruigenhil onder beheer DCMR • 2016 - Actieprogramma tot stand gebracht in samenwerking met provincie • 2017 - Cofinanciering implementatieplan door provincie • 2017 - Provincie benoemt Alblasserdam als blauwdruk voor proactieve aanpak luchtkwaliteit door gemeenten in Zuid-Holland	

Luchtkwaliteit 2014-2018	
Toelichting college op prestaties gemeente: In de afgelopen collegeperiode is in samenwerking met de raad een actieprogramma Luchtkwaliteit (2016 – 2020) opgesteld. In het programma zijn acties en maatregelen opgenomen die ertoe moeten leiden dat de luchtkwaliteit in Alblaserdam verder verbetert en op termijn zal voldoen aan de advieswaarde voor gezonde lucht van de WHO. Het actieprogramma steunt op 3 pijlers: Lokale acties (aanpak lokale bronnen), Bewustwording (bij burgers en bedrijven) en Lobby (naar partners en andere overheden). De uitvoering is medio 2017 gestart. Een eerste statement binnen het programma is gemaakt met de plaatsing van de smogstofzuiger nabij de A15. Met deze pilotinstallatie wordt in samenwerking met Rijkswaterstaat onderzocht of afzuiging en reiniging van de tunnellucht met deze techniek effectief en uitvoerbaar is. Eind 2017 is een bewustwordingscampagne gevoerd over de effecten van houtstook op de luchtkwaliteit. Alblaserdam heeft als initiatiefnemer verschillende Drechtstedengemeenten en ook Ridderkerk meegenomen in de uitrol.	Toelichting college op prestaties partners: Het actieprogramma wordt door de provincie financieel ondersteund. De provincie wil met Alblaserdam binnen een zogenoemde 'proeftuin' ervaringen opdoen met verschillende innovatieve technieken en/of initiatieven op het gebied van verbetering en meten van luchtkwaliteit of het verhogen van bewustwording rondom luchtkwaliteit. De provincie zal de aanpak in Alblaserdam gebruiken voor de ontwikkeling van een blauwdruk voor andere gemeenten in Zuid-Holland.
Doorkijk naar 2018: Het programma loopt door tot 2020. Dat betekent dat verschillende projecten op dit moment in de opstartfase zitten. Begin 2018 zal een project 'Testrijders' met elektrische deelauto's gaan lopen. Dit project wordt ondersteund door de Stichting Natuur & Milieu. Ook doet Alblaserdam mee aan een citizen scienceproject (provincie/RIVM) waarbij een aantal eenvoudige luchtmeetsensoren bij burgers zullen worden geplaatst om zo meer inzicht en bewustwording te generen rondom luchtkwaliteit. Verder wordt onderzocht of Alblaserdam mogelijk gastheer/vrouw kan zijn voor een landelijke conferentie over het nieuwe nationale actieprogramma lucht. Studio Daan Roosegaarde zal in dat geval ingezet worden met zijn ontwerp van de zg. smogfree tower. Ook zal in de eerste helft van 2018 onderzoek plaatsvinden naar de effecten van verspreiding in verkeersstromen op luchtkwaliteit (wijziging routing vrachtverkeer en milieuzonering). In samenwerking met DG&J wordt begin 2018 een eerste enquête uitgevoerd waarmee de bekendheid van het programma en het onderwerp luchtkwaliteit bij burgers wordt onderzocht. Over 2 jaar wordt de enquête herhaald.	

Leefomgeving 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	CROW normen; jaarlijks	Nulmeting (2014)	Actuele meting (2017)
	Verharding	70%	70%
	Groen	88%	80%
	Meubilair	95%	95%
	Verzorging	80%	70%
Conclusies en duiding effect indicatoren: In deze collegeperiode heeft ook Alblasserdam te maken gehad met warme, natte zomers en relatief 'warme' winters. Deze klimaatverandering in combinatie met de invoering van een duurzamere manier van onkruidbestrijding (geen gif meer gebruiken) in 2015 heeft er zichtbaar toe geleid dat er in de openbare ruimte meer groen (onkruid) is. Dit is terug te lezen in de daling van het CROW-norm 'Verzorging'. In met name 2017 is er extra inzet gepleegd om de sterke daling in beeldkwaliteit op een andere momenten of locatie kan een geheel ander beeld geven)			
Prestaties gemeenten 2014-2017: - Realisatie Wilgenplein (2014), gehele plein is heringericht met als doel het aantrekkelijker te maken voor het winkelend publiek. - BAR-route fietspad (2018), een vrijliggend fietspad langs de Hogedijk met als doel de fietsveiligheid te vergroten. - Bosrijkee (2017), het park is toegankelijk gemaakt. Rekening houdend met de historische en natuur waarden. - Lammetjeswiel (2017), een herinrichting met als doel om van het gebied een aantrekkelijk recreatiegebied te maken. - Scheldeplein (2018), het plein is aangepast met als doel het aantrekkelijker (huiskamer) wordt om activiteiten te organiseren en te winkelen. Daarnaast zijn er nog diverse andere grote projecten afgerond Cortgene Haven fietspad (2017), reconstructie Polderstraat (2015), reconstructie Kastanjelaan, woningbouwproject Noord en Landzicht (2016), woningbouwproject Alblasserwerf (2016), extra waterbergingen (3 hectare) (2017), inrichting omgeving Beukelmanschool (2016) Opgestart en nog in verdere uitvoering: Blokweer2 (2016 e.v.), Bochanen (2015 e.v.), Openbare Verlichting vervangen door LED-verlichting en diverse verkeersveiligheidsmaatregelen.		Prestaties partners 2014-2017: Bij alle aanpassingen in de openbare ruimte zijn de inwoners, dan wel bedrijven of belangenorganisaties betrokken. In het bijzonder hier te noemen de participatie in het reconstructieproject Blokweer2. Bijzonder omdat dat hier een hele wijk tot op straatniveau participeert.	
		Vanuit de woningbouw ontwikkeling van Woonkracht 10 is de openbare ruimte ingericht rond de 22 woningen aan de Parallelweg.	

Leefomgeving 2014-2018	
Verder doorontwikkeling van projecten Waterhoven, Hof & Singel, Lint Vinkenveld In afgelopen periode zijn er diverse beleidsvisies op leefomgeving vastgesteld: basis-concept GVVP (2017) dat voor samenspraak de samenleving in gaat in 2018, gebiedsvisie Parallelweg, Weverstraat (2017) en is in 2017 een start gemaakt met gebiedsvisie Grote Beer. Het groenstructuurplan (2017) is bijvoorbeeld de basis voor het behoud en versterken van het groen in het dorp voor de komende jaren.	
Toelichting college op prestaties gemeente: Zie bijgevoegde kaart waarop alle projecten in de Buitenruimte (reconstructies, speelplekken, openbare verlichting, kunstwerken, verkeer) zijn weergegeven	Toelichting college op prestaties partners: In 2014- 2015 actief heeft een groep bewoners uit Blokweer geparticipeerd in het project vervanging van de openbare verlichting door LED-verlichting. Deze groep heeft door het succes van dit project zich doorontwikkeld tot de huidige groep Blokweer2 (zie hierboven) en geldt als een voorbeeld voor de werkwijze Samen doen.
Doorkijk naar 2018: De uitvoering van het Groenstructuurplan en daaruit voortvloeiende uitvoeringsprogramma zijn een onderwerp op de agenda van 2018 en verder. In de uitvoeringsagenda zijn acties benoemd om met name aandacht te besteden aan het groen in Alblasterdam. Door campagnes voor groenere tuinen en aandacht voor klimaat, maar ook gerichte werkzaamheden om de groen beleving in Alblasterdam te versterken. De huidige keuze van beeldkwaliteit in combinatie met de effecten van het klimaatverandering en onkruidbeheersing is een onderwerp voor in 2018.	

Projecten Samenlevingsagenda en buitenruimte 2014 t/m 2018

Legenda

Projecten Samenlevingsagenda 2014-2018

- (Bouwrijp maken) woonwageningen en openbare ruimte Poldersemolenweg
- Aanleg fietspad Oost-Kinderdijk 48-66
- Aanleg woonwageningenstandplaatsen
- Aanpassingen pand Lelsstraat
- Bochanenterrein (supermarkt en woningen)
- Herinrichting Blokweer 2 (loopt door in 2018)
- Herinrichting Kastanjelaan
- Herinrichting Lammetjeswiel fase 1
- Herinrichting Lammetjeswiel fase 2
- Herinrichting Polderstraat
- Herstructurering Vinkenwaard Noord
- Nieuwbouw en openbare ruimte Brede School Mesdaglaan
- Nieuwbouw zwembad Blokweer en inrichting openbare ruimte
- Openbare ruimte Wilgenplein
- Raadhuis(plein)
- Realisatie camperplaatsen
- Renovatie parkeerterrein Nedersassen
- Restauratie Soubourghse molen
- Sporthal Molenzicht
- Verlevendiging Havengebied
- Vinkerpolderweg bouwrijp maken bouw kavels
- Woningbouw en openbare ruimte Alblasserwerf
- Woningbouw en openbare ruimte Hof en Singel
- Woningbouw en openbare ruimte Noord & Landzigt
- Woningproject de Waterhoven
- Fietspad dijklint

Projecten 2018

- Herinrichting Zeilmakersstraat
- Plaatsen kunstwerk
- Aanleg geluidswand
- Baggeren

Projecten 2017

- Aanplant bomen compensatie waterberging
- Grondverbetering plantvak
- Herinrichting Blokweer 2 (loopt door in 2018)
- Herinrichting Scheldeplein (loopt door in 2018)
- Onderhoud waterbakken
- Renovatie plantvak
- Renovatie speelplaats
- Revitalisering Oude Torenweg
- Uitbreiding onderhoudsloods Soubourgh
- Verkeersveiligheid zebra - VOP
- Aanbrengen ondergrondse containers
- Aanleg duiker
- Plaatsen reclamebord
- Trap richting Zeevaartsstraat
- Aanplant bomen compensatie waterberging
- Aanplant compensatie waterberging

- Baggeren
- Beneden Merwederoute
- Dijk en watersysteem Nieuwland parc
- Uitbreiding watergang
- Verkeersmaatregelen dijklint

Projecten 2016

- Aanleg JOP
- Aanleg kunstgras
- Aanleg kunstgrasveld
- Groot onderhoud begraafplaats
- Herinrichting Bos Rijkee
- Herstraten
- Omvorming plantvak
- Renovatie kunstgrashockeyveld
- Renovatie plantvak
- Renovatie speelplaats
- Renovatie tennisbanen
- Realisatie fietsgeleidingssysteem Brug over de Noord
- Aanleg schouwpad
- Renovatie Berkenpad
- Renovatie Elsenpad

Projecten 2015

- Aanleg kunstgrasveld VV de Alblas
- Definitieve inrichting openbare ruimte Stenenkamer
- Herinrichting parkeerterrein Soubourgh
- Openbare ruimte Parallelweg
- Renovatie plantvak
- Renovatie speelplaats
- Trap en parkeerterrein Oranjestraat
- Trap richting van Nesplantsoen
- Beneden Merwederoute
- Vervangen bomen Edisonweg

Projecten 2014

- Aanplant bloembollen
- Aanplant bloembollen
- Herinrichting Plantage en van Eesterensingel-Oost
- Herinrichting Rivierenbuurt
- Reconstructie fietspad De Helling
- Aanbrengen ondergrondse containers
- Bruggen Mavopark
- Aanleg natuurvriendelijke oevers
- Verkeersmaatregelen dijklint

Nieuwe ontwikkelingen

- Grote Beer
- Huis te Kinderdijk
- Mercon Kloos
- Nedstaal
- Pijlstoep

2.2.3. Thema: Integrale Centrumontwikkeling

Centrumontwikkeling 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	OCD	Nulmeting	Actuele meting
	Beleving van het centrum	-	-
	Oordeel ondernemers over de openbare ruimte	6,8 (2010)	-
	Schaalscore fysieke voorzieningen	6,6 (2012)	6,4 (2015)
	Tevredenheid van inwoners over de processtappen tijdens visievorming (via bewonerspanel)	-	-
Conclusies en duiding effect indicatoren: Er zijn nog geen conclusies te trekken ook gezien de doorlooptijd van 10 jaar van deze ontwikkeling. Daarnaast is nog niet specifiek gemeten. Dit is dan ook een aandachtspunt voor 2018 e.v.			
Toelichting college op prestaties gemeente en partners: <i>Renovatie gemeentehuis, Raadhuisplein, Havenstraat en verbinding met Landvast</i> Het Raadhuisplein en het gemeentehuis vormen belangrijke schakels van het Centrumhart van Alblasterdam. Om inzicht te krijgen hoe de verlevendiging van het Centrumhart kan worden bevorderd, zijn er in 2015 diverse bijeenkomsten georganiseerd voor en met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners. Hun ideeën en wensen zijn vervolgens vertaald in een stedenbouwkundige visie en ontwerpen voor het gemeentehuis en Raadhuisplein. In juni 2017 heeft de raad deze ontwerpen vastgesteld, waarna de aanbestedingsprocedure voor het gemeentehuis in gang is gezet. Het gerenoveerde gemeentehuis moet een plek worden waar inwoners, maatschappelijke partners, ondernemers, bestuur en ambtenaren samenkomen om elkaar te ontmoeten en samen te werken. Ook het Raadhuisplein wordt een multifunctionele plek waar het fijn is om te verblijven, te ontmoeten en evenementen te houden. Daarnaast vormt het een schakel met het Havengebied. De renovatie van het gemeentehuis start in het 2e kwartaal van 2018 en zal ongeveer 1,5 jaar duren. Aansluitend wordt de herinrichting van de buitenruimte aangepakt, te beginnen met het Raadhuisplein. De herinrichting van de Havenstraat en de aansluiting naar het Havengebied via een brede trap naar Landvast volgen daarna. Meer informatie is te vinden via onze facebookpagina en via de website https://www.alblasterdam.nl/centrumontwikkeling/raadhuisplein-en-gemeentehuis <i>Havengebied</i> In 2017 is het visiedocument "de Ambities voor Havengebied" vastgesteld. De ambitie richt zich op de ontwikkeling van het havengebied van Alblasterdam tot prettige verblijfs- en overstapleek in het centrum. In de eerste plaats voor inwoners van Alblasterdam zelf, in de tweede plaats voor bezoekers van de Alblasterwaard. Inwoners, winkeliers, Ichthuskerk, ontwerpers en gebruikers (werkgroep) van het Scheldeplein hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan het intensieve interactieve ontwerpproces.			

Centrumontwikkeling 2014-2018

Wipmolenterrein

In de afgelopen periode is dit terrein gebruikt voor tijdelijke parkeerplaatsen voor ontlasting van gebieden die in het centrum zijn ontwikkeld, zoals Wilgenplein en Nedersassen. De grond is in bezit van Woonkracht10. Wij zijn in gesprek met Woonkracht10 over de gewenste ontwikkeling in dit deel van het centrumhart. Een belangrijke wens van de gemeente daarbij is de realisatie van extra parkeerplaatsen om de bestaande parkeerdruk te verlichten.

Scheldeplein

Oplevering definitief ontwerp Scheldeplein in 2016 en aanvang herinrichting in 2017. In 2018 wordt het Scheldeplein opgeleverd.

Binnen het project Centrum Ontwikkeling zijn de volgende onderdelen gerealiseerd.

Herinrichting Wilgenplein

Het Wilgenplein is opnieuw ingericht nadat er in samenspraak een ontwerp tot stand was gekomen. Het ontwerp is tot stand gekomen door samenspraak met bewoners, winkeliers en marktkeoplui, waardoor een gedragen herinrichting tot stand is gekomen. Niet alleen het parkeren is veranderd ook de indeling van de warenmarkt is hierin meegenomen. De bereikbaarheid voor fietsers en voetgangers is verbeterd door het aanbrengen van een fietspad en ruim voetgangers gebied. Tevens is op de Van Eesterensingel een oversteek gecreëerd die eveneens de verkeersveiligheid vergroot van de bezoekers aan het winkelcentrum aan het Wilgenplein als ook de winkels langs de Van Eesterensingel.

Herinrichting Bos Rijkee

In samenspraak met de Historische Vereniging, inwoners en belanghebbenden is ook deze herinrichting tot stand gekomen. Het bos Rijkee is na een lange periode weer terug in de openbaarheid gebracht. Het bos is uitgedund en voorzien van wandelpaden en bruggen. Het bos was dusdanig verwaarloosd, waardoor het in zijn geheel onttrokken was uit de openbaarheid. Terwijl het gebied een prominente beeldbepalende plek inneemt in het centrum. In samenspraak is het bos zo veel mogelijk in haar oude historische staat terug gebracht.

Parkeerterrein Nedersassen

Na de werkzaamheden aan het bos Rijkee is ook het parkeerterrein Nedersassen heringericht. Ook hier is met samenspraak met winkeliers en inwoners een gedragen inrichting gerealiseerd.

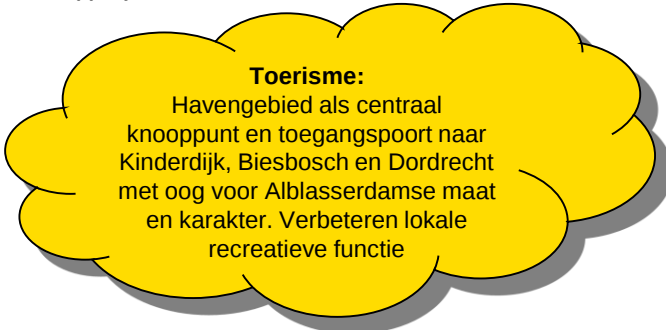
Zeevaartschoollaan

De opgang in de Zeevaartschoollaan is in 2017 opnieuw bestraat in samenwerking met de historische vereniging. De historische vereniging heeft haar pand langs de opgang gelijk met het herstraten waterdicht kunnen maken.

Doorkijk naar 2018:

Er is nog een onvoldoende sociale programmering in en rondom het Scheldeplein gerealiseerd. De praktijk wijst uit dat dit weerbarstiger is en dichter tegen de uitvoering moet worden opgepakt. Dat wordt in 2018 samen met de SWA opgepakt.

De Centrumvisie projecten Renovatie gemeentehuis, Raadhuisplein, Havenstraat en verbinding met Landvast en het havengebied moeten tot uitvoering worden gebracht

Toerisme 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
		Nulmeting	Actuele meting
	Totaal aantal hotelovernachtingen, camperovernachtingen en passanten in jachthavens	2014: 4.833	2015: 4.932 2016: 11.893 2017: 11.581
	Ontwikkeling werkgelegenheid in toeristisch/recreatieve sector Alblasserdam vs. Nederland	520 banen (1.1.2014)	500 banen (1.1.2016) 1.1.2014-1.1.2016: -3,8% (Drechtsteden: +7,1%, Nederland: +5,4%)
	Gebruik en tevredenheid Lammetjeswiel	bekend: 88% bezocht: 42% (erg) tevreden: 56% (2015)	bekend: 82% bezocht: 49% (erg) tevreden: 59%
Conclusies en duiding effect indicatoren: In 2014 en 2015 zijn we rond de 5.000 overnachtingen waarover toeristenbelasting is opgelegd. In 2016 is Camperpark Kinderdijk in het Havengebied geopend. Het is een goedlopende voorziening waarover de gebruikers aangeven tevreden zijn. Dit vertaalt zich door in een forse stijging van het aantal overnachtingen in 2016 en 2017 (bijna 12.000)			
Prestaties gemeenten 2014-2017: - Oplevering Lammetjeswiel eerste fase (2017); inclusief oprichting Stichting Lammetjeswiel (2016) - Visie recreatie en toerisme vastgesteld (2017) - Ambities Havengebied vastgesteld (2017) - Verlevendiging Havengebied: Realisatie (tijdelijke) camperplaats (2015), Start van transferium (paardentram, boot en fietsverhuur) (2016), Realisatie Kunstwerk (2017) - Oplevering toeristische bewegwijzering TOP (2017) - De deelname aan de coalitie Waterdriehoek is gestart in de zomer 2014. Start proces rondom Entreezone Kinderdijk januari 2015. - Oplevering Camperonderzoek (2018) samen met coalitie Waterdriehoek		Prestaties partners 2014-2017: - Werkgroep Lammetjeswiel bestaande uit onder andere omwonenden, scouting en Stichting Groene Long hebben het ontwerp van het Lammetjeswiel gemaakt. - SWEK, Molenwaard, het cultureel netwerk en ondernemers hebben in de afgelopen collegeperiode gezamenlijk met ons opgetrokken om het Havengebied verder te ontwikkelen tot een van de poorten tot Kinderdijk. Dit heeft geleid tot uitbreiding transferiumfunctie. Verder hebben de ondernemers ter plekke bijgedragen op verlevendiging van het Havengebied. Keuze van het Kunstwerk is samen met de Alblasserdammers gedaan. - SWEK, Molenwaard en ondernemers hebben in de afgelopen collegeperiode gezamenlijk met ons opgetrokken het proces rondom de herinrichting van Kinderdijk vorm te geven en uit te werken. - Oplevering Camperonderzoek (2018) samen met coalitie Waterdriehoek	

Toerisme 2014-2018	
Toelichting college op prestaties gemeente: • In de visie recreatie en toerisme zijn 3 kernwaarden voor Alblasserdam benoemd: authenticiteit, rust en stilte, cultuurhistorie • De deelname aan de coalitie Waterdriehoek is gestart in de zomer 2014. Start proces rondom Entreezone Kinderdijk januari 2015. • Oplevering Lammetjeswiel eerste fase (2017): Dit betrof de vergroting zandstrand, aanleg steiger, aanbrengen van fitness-toestellen, vervanging van bruggen en aanleg nieuw asfalt pad. Door deze impuls is de recreatieve functie versterkt. • Voor wat de ontwikkeling Havengebied betreft is in 2016 besloten om niet door te gaan met de overeenkomst en de planvorming van van Erk en het proces van visievorming opnieuw op te pakken. Dit heeft in 2017 geleid tot het document Ambities Havengebied. De ambitie richt zich op de ontwikkeling van het havengebied van Alblasserdam tot prettige verblijfs- en overstapleek in het centrum. In de eerste plaats voor inwoners van Alblasserdam zelf, in de tweede plaats voor bezoekers van de Alblasserwaard. Onder de ambities van het havengebied ligt een interactief proces aan ten grondslag waar ook de raad, het cultureel netwerk, bewoners en andere partners een flinke bijdrage heeft geleverd. Daarnaast liggen er verschillende onderzoeken en een marktverkenning onder.	Toelichting college op prestaties partners: SWEK en Molenwaard trekken gezamenlijk met ons op om het proces rondom de herinrichting van Kinderdijk vorm te geven en uit te werken. (gedurende gehele collegeperiode)
Doorkijk naar 2018: Fasegewijze uitvoering van de ambities van het Havengebied (2018 e.v.) Op te stellen Gebiedsperspectief voor Kinderdijk wordt opgeleverd in medio 2018 in opdracht van Alblasserdam, Molenwaard en Provincie Zuid Holland Start openstelling en vulling van het Regionaal Fonds in 2018 en toekennen bijdragen vanuit dit fonds (medio 2018) Oplevering tweede fase Lammetjeswiel in medio 2018: Baggeren laatste sloten, nieuw water graven, aanleg natuurspeelsplaats, vervangen enkele bruggen en aanleg fruitboomgaard. Zoektocht naar nieuwe camperlocatie Kinderdijk (nu in havengebied) in 2018 aangezien de overeenkomst met Camperpark Kinderdijk afloopt in 2019 en de gemeente een inspanningsverplichting heeft afgesproken om het zoeken naar een locatie. Contouren regionaal/nationaal evenement Herdenkingsjaar 2021 (600 jr. Elizabethsvloed). Trekker Drechtsteden en NP Biesbosch, Alblasserdam kan hierop meedraaien. Customer journey App die een rol dient te spelen voor het vormgeven van het visitormanagement Kinderdijk wordt gelanceerd (2018).	

2.3. Overige prioriteiten

Onderwijs/arbeidsmarkt 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	Bedrijvenregister Drechtsteden (OCD)	Nulmeting	Actuele meting
	Werkgelegenheidsontwikkeling Alblasserdam, Nederland en andere regio's	8.789 banen (1.1.2014)	8.567 banen (1.1.2016) 1.1.2014-1.1.2016: -2,5% (Drechtsteden: +0,1%, Nederland: +1,5%)
	Aantal jongeren die MBO-techniek opleiding volgen woonachtig in Alblasserdam (DUO)	194 (oktober 2014; definitief)	194 (oktober 2015, definitief) 185 (oktober 2016,) 175 (oktober 2017, voorlopig)
Conclusies en duiding effect indicatoren: De werkgelegenheid in Alblasserdam is met 2,5% gedaald (2016 t.o.v. 2014). In Drechtsteden is de werkgelegenheid nagenoeg gelijk gebleven. Ten opzichte van de rest van Nederland zien wij dat de ontwikkeling van de werkgelegenheid achterblijft. Dit onderstreept de noodzaak van de ambitie om via de Drechtstedenlijn in te zetten op de Groeiagenda 2030.			
(Toelichting) Prestaties gemeenten 2014-2017: • Ontwikkeling en uitvoering van O3 waarbij overheid, ondernemers en onderwijs een gezamenlijke verantwoordelijkheid nemen en hebben voor het toeleiden van de jeugd naar de arbeidsmarkt (2014-2015-2016-2017) • Eind 2016 ging Nedstaal failliet. Gemeente heeft direct een actieve regisserende rol gespeeld bij de aanpak van de effecten van het faillissement Nedstaal. Met behulp van sociale partners zoals bijvoorbeeld het UWV en de Sociale Dienst Drechtsteden en met behulp van de lokale ondernemers is het voor vrijwel alle gedupeerde medewerkers gelukt weer een nieuwe baan te vinden. • Naar aanleiding van het faillissement van Nedstaal in 2017 is Kansrijk Alblasserdam ontwikkeld; werklozen, herintreders, loopbaanoverstappers enz. krijgen de mogelijkheid om een MBO niveau 1,2 of 3 te volgen. Lesgeld en boekengeld worden door de gemeente Alblasserdam betaald. (2017) • Gemeentelijke werkzaamheden wegzetten bij Alblasserdamse bedrijven m.b.v. stagiaires van Wellant en Da Vinci bij project Lammetjeswiel (2017) • In 2015 is de nieuwe regionale aanpak laaggeletterdheid gestart met lokale uitwerking. Zo is in Alblasserdam zijn er bij de peuterspeelzalen voorleescoördinatoren begonnen en zijn voorleesruimtes gerealiseerd.		(Toelichting) Prestaties partners 2014-2017: • basisonderwijs en voortgezet onderwijs nemen deel aan techniekroute, techniekspelen, onderwijsroute, game on en loopbaanverhalen. Alles gericht op doordachte beroepskeuze. (2014-2017) • Ieder heeft zijn deel in de samenwerking gedaan om de aanpak van Nedstaal tot een succes te maken: vrijwel alle 200 gedupeerden hebben weer een baan gevonden. • ondernemers/bedrijven zetten hun deuren open voor de techniekroute, game on, stages en netwerkbijeenkomsten. Leerlingen maken kennis met beroepsmogelijkheden. (2014-2017) • ROC Da Vinci College biedt de mogelijkheid om, al dan niet lokaal, MBO-opleidingen te volgen. (2017) • ROC Da Vinci College en Wellantcollege zijn betrokken bij werk dat vanuit de gemeente weggezet wordt bij bedrijven (2017) • In de Alblasserdamse bibliotheek is in 2017 een taalpunt geopend waar inwoners terecht kunnen met al hun taalvragen. Via scholing wordt taalvaardigheid verhoogd zodat kansen op de arbeidsmarkt weer toenemen. • In 2018 is de SWA begonnen met het geven van trainingen voor taalvrijwilligers ondersteund door Stichting Lezen en Schrijven.	

Onderwijs/arbeidsmarkt 2014-2018

Doorkijk naar 2018:

Kansrijk MBO1 is gerealiseerd, MBO 2/3/4/ blijven nog achter. Acties: Behoeften van (technische) bedrijven en instellingen inventariseren, uit de verschillende doelgroepen kandidaten selecteren en matchen. Niet alleen volledige opleidingen aanbieden, ook korte cursussen/trainingen gericht op basisvaardigheden die bij veel bedrijven toepasbaar zijn. Daarnaast SDD en UWV meenemen in deze ontwikkeling zodat uitkeringsgerechtigden mogen deelnemen aan Kansrijk Alblasserdam.

Ondernemersklimaat 2014-2018

Gewenst maatschappelijk effect:

Effect indicatoren:

Ondernemerspanel (OCD)	Nulmeting	Actuele meting
Rapportcijfer voor ondernemersklimaat	Nog niet bekend (of uitkomst 2010: 7,1)	-
Tevredenheid ondernemers dienstverlening gemeente	Nog niet bekend (of uitkomst 2010: 6,9)	-

Conclusies en duiding effect indicatoren:

Er zijn nog geen conclusies te trekken omdat er nog niet specifiek is gemeten. Dit is dan ook een aandachtspunt voor 2018 e.v.

Prestaties gemeenten 2014-2017:

- Opstellen en uitvoeren strategische agenda met het lokale bedrijfsleven (2015)
- Herinrichting Vinkenwaard-Noord (2015)
- Inkoopkalender (2015)
- Oprichting ondernemersfonds (2016)
- Team Ondernemen (2017)

Prestaties partners 2014-2017:

- Input strategische agenda (OKA, OV De Noord, winkeliersverenigingen Makado, Dam-Plantage en Scheldeplein)
- Initiatiefnemers en input bestuur Ondernemersfonds (2016, OKA en OV de Noord)
- Input herinrichting Vinkenwaard-Noord (2015)
- Collectieve camerabeveiliging bedrijventerreinen (2016, OV de Noord)
- Verschillende acties voor verbeteren vestigingsklimaat bedrijventerreinen (OV de Noord)

Ondernemersklimaat 2014-2018	
Toelichting college op prestaties gemeente: In samenwerking met het lokale bedrijfsleven is in 2015 is een strategische agenda met het lokale bedrijfsleven opgesteld, met daarin de volgende vier prioriteiten benoemd: - Inkoopkalender - Fileproblematiek A15 - Collectieve beveiliging - Behoud aanspreekpunt bedrijven (BCF) Hier is tijdens de collegeperiode doorlopend input aan geleverd en uitvoering aan gegeven, door de verschillende overlegstructuren met ondernemers en door de werkzaamheden van de bedrijfscontactfunctionarissen. Het is een dynamisch document dat aangepast en aangevuld is waar opportuun, en heeft gewerkt als leidraad voor de onderstaand beschreven prestaties. De uitvoering van de strategische agenda loopt volgens planning. Voor de fileproblematiek op de A15 is inmiddels een stevige regionale lobby op gang gekomen. De functie van Bedrijfscontactfunctionaris is weer op volle sterkte gebracht. De Inkoopkalender wordt maandelijks geactualiseerd en gepubliceerd op de website. Hierin zijn de meervoudig onderhandse, nationale en Europese aanbestedingen te vinden op lokaal niveau en de regionale aanbestedingen waarin Alblasserdam participeert. Tevens is hier een verwijzing naar Tendersnet, waar ingeschreven kan worden op grotere aanbestedingen. De Inkoopkalender wordt ook onder de aandacht gebracht middels de digitale nieuwsbrief voor ondernemers. Daarnaast is er bij gemeentelijke opdrachten, zoals de vernieuwing van het gemeentehuis, expliciet aandacht voor de inbreng van lokale ondernemers, door dit voor zover mogelijk op te nemen in de aanbesteding en de ondernemers via de ondernemersverenigingen en communicatiekanalen te attenderen op de aanbesteding. In 2015 is het bedrijventerrein Vinkenwaard-Noord heringericht. Gemeente en ondernemers hebben in beide projecten intensief samengewerkt. Het resulteerde niet alleen in het opknappen van de openbare ruimte, het vormde ook aanleiding voor een aantal bedrijven om zelf aan de slag te gaan met hun eigen panden en terreinen	Toelichting college op prestaties partners: Er wordt doorlopend input geleverd door OKA, OV De Noord, winkeliersverenigingen Makado, Dam-Plantage en Scheldeplein) op strategische agenda, prioriteitstelling en bijdrage aan uitvoering van de strategische agenda. Ook het ondernemersfonds is hier een partij in. De inzet is het waarborgen van goede en veilige bedrijventerreinen ('schoon, heel en veilig') om daarmee een goed ondernemersklimaat te ondersteunen. Dit gaat in nauwe samenwerking met OV de Noord. Hiertoe is een pilot camerabeveiliging op Nieuwland Parc uitgevoerd en ligt er een cameraplan voor Vinkenwaard. De werkgroep KVO-B komt minimaal iedere drie maanden bijeen en bestaat uit vertegenwoordiging van de bedrijventerreinen, politie, brandweer en gemeente. Hier wordt inzet uitgewisseld en gevraagd. Ook voor de pilot collectieve beveiliging levert de KVO-B groep een actieve bijdrage. Daarnaast is structureel overleg in de Gebruikersraad. In 2016 is vanuit OV de Noord besloten om de hercertificering van KVO-B voor de drie bedrijventerreinen niet door te zetten. Hiervoor in de plaats is besloten om vanuit OV de Noord te investeren in het 'zelf doen'. Zowel in 2016 als 2017 is hiervoor door OV de Noord, gefaciliteerd door de gemeente, planvormingssubsidie bij de gemeente aangevraagd voor het verbeteren van het vestigingsklimaat. Dit is onder andere aangewend voor onderzoek naar kansen en verbeterpunten parkeren, ervaringen gevestigde bedrijven op beeldkwaliteit buitenruimte en haalbaarheid collectieve glasvezel. Bij de Kick-off Inkoopkalender van mei 2015 jl. is er een actieve rol geweest van zowel de OKA als de OV de Noord. Als aanvulling op de Inkoopkalender heeft OV de Noord een voorstel gedaan voor de ontwikkeling van een online bedrijven index waarop lokale ondernemers zich kunnen profileren. In 2016 heeft DEAL! n.a.v. een tussenevaluatie voor 2015 zijn doelstelling bijgesteld. Primaire rol blijft het promoten van de regio als vestigingsplaats voor bedrijven (voorkeur maritieme-, maak- en logistieke sector) en acquisitie richting het bedrijfsleven voor het vestigen binnen de regio.

Ondernemersklimaat 2014-2018

Doorkijk naar 2018:

In de eerste helft van 2018 vindt de evaluatie van het Ondernemersfonds plaats. De resultaten hiervan worden besproken met de raad. Daarnaast wordt binnen het Ondernemersfonds ingezet op blijvend stimuleren van organisatiekracht binnen de trekkingsgebieden. Samenwerking tussen OFA en SFEA wordt onderzocht. Vanuit de gemeente wordt ingezet op goede procesafspraken met de SVHW.

De Detailhandelsvisie staat voor het najaar van 2018 op de agenda. In aanloop naar het ontwikkelen en vaststellen van deze visie wordt het traject De Nieuwe Winkelstraat doorlopen. Hiermee wordt in samenwerking met de ondernemers, vastgoedeigenaren en de maatschappelijke sector in het centrum een analyse gemaakt van het winkelgebied. Onder begeleiding van experts op dit gebied wordt toegewerkt naar een actieplan om het centrum van Alblaserdam vitaal te houden.

In 2018 wordt verder ingezet op goede samenwerkingsverbanden met de ondernemers, snelle opvolging van actiepunten die voortkomen uit de overleggen en korte lijnen binnen het gemeentehuis. Het Team Ondernemen wordt in dit kader verder doorontwikkeld.

Als aanvulling op de Inkoopkalender is de gemeente in gesprek met OV de Noord en het Ondernemersfonds om een online bedrijven index te ontwikkelen waarop lokale ondernemers zich kunnen profileren.

Voor de volgende periode is het vanuit de continuïteitsgedachte en zichtbaarheid om als gemeente een vast gezicht en aanspreekpunt naar buiten te hebben.

Sport 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: Sport: Alblasserdammers hebben een gezonde en actieve levensstijl. Sport is stimulans voor sociale cohesie, gezondheid, opgroeien en vrijwilligersinzet.	Effect indicatoren:		
	Monitor sociaal (OCD); vierjaarlijks	Nulmeting	Actuele meting
	% van de bevolking (18+) dat sport in de afgelopen 12 maanden	57% (2012)	49% (2017)
	% deelname vrijwilligerswerk bij sportvereniging	11% (2013)	8% (2017)
	% lidmaatschap organisatie of vereniging	80% (2013)	82% (2017)
	% (zeer) goede ervaren gezondheid	75 % (2013) Alblasserdam 79% (2013) Drechtsteden	67% (2017) Alblasserdam 67% (2017) Drechtsteden
Conclusies en duiding effect indicatoren: De indicatoren laten merendeels niet significante afwijkingen zien. Een uitzondering hierop vormt de afname van de als (zeer) goed ervaren gezondheid. Net zoals in de Drechtsteden gemiddeld, zien we ook in Alblasserdam een afname van het aandeel inwoners dat zijn/haar gezondheid als (zeer) goed ervaart. We moeten opmerken dat de vragenlijst rond dit thema in 2017 iets anders is opgebouwd dan vier jaar geleden. De vergelijking tussen beide metingen is voor deze vraag helaas dus niet helemaal zuiver te maken. De sportdeelname en het ervaren van de gezondheid zijn speerpunten in de nieuwe nota 'Actief, gezond en sociaal Alblasserdam' en vormen tevens een onderdeel voor de te wijzigen inzet van de combinatiefunctionarissen.			
Prestaties gemeenten 2014-2017: - Binnensport verzelfstandigd (BSSA) (2014) - Inzet combinatiefunctionarissen gecontinueerd (2014) - Realisatie zwembad Blokweer (2014) - Tarieven en subsidiebeleid is ingegaan. Het uitgangspunt is een integrale kostprijs met daaraan gekoppeld een subsidiesystematiek (2017). - Toekenning van een subsidie en een gemeentegarantie en verkoop van de benodigde grond hebben het mogelijk gemaakt dat Stichting Sporthal Molenzicht is gestart met de bouw van Sporthal Molenzicht. (2017)	Prestaties partners 2014-2017: - Verscheidene scholen financieren mee aan de inzet van de combinatiefunctionarissen. - BSSA en ZPC Wiekslag hebben een personele bijdrage geleverd. - Stichting Sporthal Molenzicht heeft een omgevingsvergunning verkregen (2016), de voorbereidende berekeningen en tekeningen opgesteld, is een lening aangegaan(2017) en is november 2017 gestart met de bouw van sporthal Molenzicht. - Samen met SBA is in 2016 invulling gegeven aan het tarieven- en subsidiebeleid. Hiervoor is een werkgroep in het leven geroepen. - Met BSSA is een subsidierelatie aangegaan, inclusief een huurovereenkomst.		
Toelichting college op deze prestaties: Het werken met de Samenlevingsagenda heeft op het gebied van sport tot maatschappelijke resultaten geleidt. Samen met partners is het nieuwe zwembad er gekomen en wordt dit geëxploiteerd. De verenigingen op sportpark Souburgh hebben gezamenlijk overeenstemming bereikt over het tarievenbeleid. Het maatschappelijk initiatief vanuit de verenigingen CKC en KDO heeft als resultaat dat de eerste paal voor de nieuwe Sporthal Molenzicht in 2017 is geslagen.			

Sport 2014-2018

Doorkijk naar 2018:

- We zien twee tendensen binnen samenleving die ook hun effect op sport hebben te weten: de individualisering en de vergrijzing.
- Nota "Actief, gezond en sociaal Alblasterdam 2018-2022" wordt gerealiseerd. De nota wordt gerealiseerd in samenwerking met zowel interne als externe partners. De nota is gebaseerd op de pijlers bewegen en sporten (actief en sociaal) en gezondheid (fit en vitaal).
- Uit een eerste ambtelijke verkenning blijkt dat er behoefte is aan actieve rustplekken in het dorp. Bij de verdere uitwerking willen we gebruik blijven maken van de enthousiaste burgerparticipatie.
- Sport/bewegen -en cultuurimpuls zal starten als communicatietool voor de inwoners van Alblasterdam, de sport- en de cultuuraanbieders en moet het vraag en aanbod van activiteiten in kaart brengen alsmede een gemeentelijke activiteitenkalender worden.
- Combinatiefuncties continueren/uitbreiden en door ontwikkelen. De inzet van de combinatiefunctionarissen zal een stimulerende, enthousiasmerende, faciliterende en ondersteunend karakter krijgen. De wens is om uit te breiden zodat er meer tijd kan worden besteed aan het ophalen van sport en gezondheidsbehoeften, verenigingsondersteuning en verschillende doelgroepen (0 tot 100) en aangepast sporten.
- Verenigingsondersteuning zal een belangrijkere rol krijgen. Het doe is om iedere vereniging en zijn kader zo gezond en professioneel te krijgen en te houden. Dit om zo aantrekkelijk mogelijk te zijn voor de mensen in Alblasterdam en de sportparticipatie te verhogen. Daarnaast willen we ruimte creëren voor maatschappelijke initiatieven. Dit stimuleren we bijvoorbeeld door de sportverkiezingen.
- De samenwerking zal worden gezocht met verschillende aspecten zoals het bedrijfsleven, de zorg, het onderwijs en het verenigingsleven. Ook wordt de samenwerking met de Drechtsteden geïntensiveerd.

Veiligheid 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	Monitor veiligheid (OCD)	Nulmeting	Actuele meting
	% inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt	13,8% (2012)	16,1% (2015)
	Sociale overlast (% veel overlast)	9,2% (2012)	13,4% (2015) <i>Onderzoekscijfers 2017 zijn nog niet bekend. Deze worden in 2018 gepubliceerd.</i>
Conclusies en duiding effect indicatoren: Sociale kwaliteit: Het totaal van de overlastmeldingen en –ervaringen is afgenomen. De meldingen overlast jeugd neemt de laatste 3 jaar af. De beleving van de criminaliteit is echter toegenomen. Ook is er een toename in de beleving van de sociale overlast in de eigen woonomgeving. Beide sluiten aan op de landelijke trend en tegen de achtergrond van de (inter)nationale veiligheidssituatie. Fysieke kwaliteit: Het aantal vernielingen neemt de laatste 3 jaar af. De verloederingscore heeft neemt toe. Daarentegen neemt het aantal overlastmeldingen geluid af. Objectieve veiligheid/veelvoorkomende criminaliteit: Het aantal High Impact Crimes beweegt door de jaren heen op en neer. Er is geen doorzettende stijging of daling, maar een schommeling per jaar te zien in de cijfers. Subjectieve veiligheid/veiligheidsgevoel: Het onveiligheidsgevoel van de bewoners neemt toe. De monitor integrale veiligheid van het OCD meldt in algemene zin over een langere periode een verslechtering van de veiligheid. De leefbaarheid neemt daarentegen iets toe. De politiecijfers zijn opgebouwd uit meldingen en feitelijke constatering. Het is van belang om te realiseren dat meldingen niet altijd betekent dat er dat werkelijk iets aan de hand is. Zo wordt er regelmatig gemeld dat jongeren rondhangen. Dit betekent niet altijd dat er overtredingen worden begaan.			
Prestaties gemeenten 2014-2017: - Opstellen Kadernota Integrale Veiligheid - Opstellen en uitvoeren van een jaarlijks uitvoeringsplan		Prestaties partners 2014-2017: Input leveren en maken van afspraken over het traject om te komen tot een veiligheidsplan (o.m. politie, brandweer en veiligheidshuis)	

Veiligheid 2014-2018

Toelichting college op prestaties gemeente:

In algemene zin wordt onder de noemer veiligheid gestreefd naar het waarborgen van veiligheid in het dorp en het terugdringen van overlast die inwoners ervaren. Veiligheid is een breed begrip. Het heeft betrekking op fysieke veiligheid zoals brandveiligheid, risico's van gevaarlijke stoffen en verkeerssituaties, op integriteit van economische geldstromen, de mate van integriteit van overheidshandelen, op veiligheid in de woon- en leefomgeving maar ook op problematische jeugd en geweld bij het uitgaan. Veiligheid kent tal van dimensies en als gevolg daarvan kan een veelheid aan thema's centraal staan in het veiligheidsbeleid. Het Integraal Veiligheidsbeleid 2017-2020 is in mei 2017 vastgesteld door de gemeenteraad. Deze fungeert als open en dynamische agenda; veiligheid beweegt immers ook mee op het ritme van de samenleving.

Er wordt gewerkt aan drie strategische doelstellingen:

Het terugdringen van de feitelijke aantasting van de veiligheid

Gestreefd moet worden naar een afname van het aantal feitelijke situaties van criminaliteit en daarmee de aangiften met betrekking tot geweld, overlast, straatroof en overvallen, woninginbraken, inbraak in voertuigen, vernielingen, moeten in 2020 meetbaar zijn afgenomen.

Het verkleinen van veiligheidsrisico's

Hoe hoger de feitelijke aantasting van de veiligheid zal zijn, hoe hoger de kans op een inbreuk van de veiligheid. Door middel van proactieve en preventieve maatregelen moet gestreefd worden dat men minder slachtoffer wordt van veiligheidsproblemen.

Het verminderen van gevoelens van onveiligheid onder de burgers

De subjectieve veiligheid, dat wil zeggen de beleving van onveiligheid (zonder dat daar per definitie aanleiding voor is) beïnvloedt het welbevinden van de burger het meest. Zowel op het gebied van de sociale veiligheid als op het gebied van de fysieke veiligheid dient het subjectieve aspect aandacht te krijgen. Het veiligheidsbeleid moet ook gericht zijn op het verminderen van de beleving van onveiligheid.

Naast het Integraal Veiligheidsbeleid is meer gedaan op dit gebied de afgelopen jaren. Eind 2015 is gestart met buurtpreventie. Na een pilot van vier weken hebben de wijken Kinderdijk en Souburgh inmiddels een stevig georganiseerde buurtpreventie. Verder zijn whatsappgroepen van inwoners gevormd die als oren en ogen voor de politie functioneren. Onveilige situaties worden zo niet alleen via buurtschouwen geconstateerd, maar ook op digitale wijze gedeeld en waar nodig opgepakt.

Daarnaast is een evaluatie van het evenementenbeleid uitgevoerd samen met organisatoren van grote Alblasserdamse evenementen.

In 2016 is in overleg met horecaondernemers het horecaconvenant vernieuwd en verlengd. In 2016 is ook het beleid op het gebied van prostitutie en drugs geactualiseerd en vastgesteld. In 2017 is daarnaast nog gewerkt aan de voorbereiding van de invoering van cameratoezicht in Alblasserdam.

Veiligheid 2014-2018

Toelichting college op prestaties partners:

Samen met partners wordt in vier thema's en daarmee in verschillende samenstellingen van groepen van partners en inwoners gewerkt aan:

- verkeersveiligheid: heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied e.d.).
- veiligheid en leefbare wijken: essentie van dit thema is de borging van de sociale veiligheid van wijken en buurten maar ook centrum en het uitgaansleven. Het gaat daarbij om de voorkoming en aanpak van overlast, verloedering, criminaliteit en het vasthouden en waar nodig verbeteren van het veiligheidsgevoel van de buurtbewoners.
- veilig opgroeien: preventie draagt in grote mate bij om de jeugd zoveel mogelijk te beïnvloeden in hun gedrag. De rol van ouders is hierbij van groot belang. Zij zijn primair verantwoordelijk voor het gedrag van hun kinderen. Toch veroorzaakt rondhangende jeugd soms irritatie en overlast in de buurt.
- veilig uitgaan en recreëren: een effectief aanbod van uitgaansgelegenheden en evenementen is bevorderlijk voor de leefbaarheid van ons dorp. Tegelijkertijd moet overlast worden voorkomen.

Via verschillende kanalen is input opgehaald voor het veiligheidsbeleid: een veiligheidsavond in Landvast, een raadpleging van het Alblasserdamse burgerpanel via het Onderzoekcentrum Drechtsteden en een peiling met stellingen op de website van Alblasserdams Nieuws.

Dekkingsplan brandweer en kostenverdeelsystematiek in Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid

Naast de lokale ontwikkelingen op het gebied van veiligheid liep sinds 2016 een proces om te komen tot een vernieuwd dekkingsplan van de brandweer van Zuid-Holland Zuid en een nieuwe kostenverdeelsystematiek voor de deelnemers in de Veiligheidsregio. Het dekkingsplan brandweer betreft een herziening van het plan uit 2012. Het ontwerp is vastgesteld op 29 juni 2017 en formele besluitvorming is voorzien in januari 2018. Op hoofdlijnen gaat het ontwerp dekkingsplan uit van het behoud van een fijnmazig netwerk van brandweerposten. Dit houdt in dat er geen posten worden gesloten en er geen sanering van materieel en of repressief personeel plaatsvindt. Het algemeen bestuur is tevreden over het niveau van de huidige brandweertzorg. Ten aanzien van de referentietijden is gebleken dat dit maatschappelijk (en bestuurlijk) verantwoorde tijdnormen zijn. Voor wat betreft de kostenverdeelsystematiek is in 2012 bij de besluitvorming over de regionalisering in 2012 een aantal financiële kaders vastgesteld. Om ook na de regionalisering goed te kunnen verrekenen en verantwoorden is toen gekozen voor een boxenmodel. In de loop der jaren werd tegen de beperkingen van dit model aangelopen. Het huidige model is niet langer bruikbaar omdat financiële gevolgen voor individuele gemeenten in geen verhouding staan tot de operationele gevolgen van beleidsmatige keuzes door het bestuur voor diezelfde gemeenten. De huidige financiële verdeling is bovendien zeer onevenwichtig: de kosten per gemeente verschillen aanzienlijk. Ook is de huidige handelswijze in strijd met de gemeenschappelijke regeling: de tekst dat algemene kosten worden toegerekend aan alle deelnemende gemeenten op basis van het aantal inwoners is onjuist. De werkelijke verdeling is geheel anders. Vanaf 2016 is daarom gewerkt aan voorstellen voor een kostenverdeelmodel door onder meer een bestuurlijke begeleidingscommissie waarin burgemeester Paans zitting had. Het nieuwe model is voorzien van een onderbouwing die recht doet aan het verleden en tegelijkertijd aan de duurzaamheid van dit model voor de toekomst. Voor de verdeling van alle kosten van de Veiligheidsregio, met uitzondering van de taken die vallen onder het pluspakket, wordt het verdeelmodel toegepast op basis van het gemeentefonds, sub cluster brandweer en rampenbestrijding. Dit model is gekozen omdat deze het meeste recht doet aan het eigenaarschap dat in het algemeen bestuur wordt ervaren en er wordt gewerkt aan gezamenlijke doelen door samenwerking en solidariteit.

Doorkijk naar 2018:

De daadwerkelijke uitvoering van het Integraal Veiligheidsbeleid vindt plaats in de jaren 2018 en verder. Het beleid loopt tot en met 2020. Per jaar wordt een jaarplan opgesteld met daarin concrete maatregelen die op de agenda staan. De maatregelen vallen onder de paraplu van het Integraal Veiligheidsbeleid. In 2018 wordt daarnaast gewerkt aan de invoering van de pilot op het gebied van cameratoezicht. De rol van evenementen coördinator wordt binnen de gemeente verder ingevuld als liaison tussen de organisatoren van evenementen, de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid en de gemeentelijke organisatie.

Bestuur / communicatie 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: Bestuur / communicatie: Alblasterdam heeft een interactief en verbindend bestuur. Bestuur en organisatie zijn goed en gemakkelijk bereikbaar.	Effect indicatoren:		
	Monitor communicatie en bestuur (OCD)	Nulmeting	Actuele meting
	% oordeel en vertrouwen in het gemeentebestuur	rapportcijfer: 6,5 (2013) % onvoldoende: 15% (2013)	6,7 (2017) 14% (2017)
	Score oordeel bewoners over betrokkenheid bij (uitvoering van) gemeentelijke plannen	5,9 (2013)	5,8 (2017)
	Score oordeel bewoners over ruimte voor initiatieven en ideeën	6,3 (2015)	6,3 (2017)
Conclusies en duiding effect indicatoren: De opeenvolgende monitoren laten een stijgende lijn zien in de waardering van de manieren van communicatie en bestuur in de gemeente. Het vertrouwen in de gemeente Alblasterdam is gestegen 77% naar 79%. De stelling dat de gemeente zich positief weet neer te zetten tegenover de buitenwereld scoort nu een 7,0. Ook vinden inwoners dat de gemeente integer is met een score van 6,8. Het gemeentebestuur wordt gewaardeerd met een 6,7. Voor de meeste respondenten geldt dat het vertrouwen gelijk is gebleven. Bij 16% is het vertrouwen toegenomen en bij 14% is het vertrouwen afgenomen. Voor de toename van het vertrouwen valt op dat de burgemeester relatief vaak is genoemd. In het algemeen is het beeld over de gemeente positief. De stelling dat de gemeente zich positief weet neer te zetten tegenover de buitenwereld scoort een 7,0. Ook vinden inwoners dat de gemeente integer is met een score van 6,8. Het aandeel van de inwoners dat zich niet vertegenwoordigd voelt door de gemeenteraad is 29%. En hoewel dit percentage langzaam terugloopt, is de vraag hoe het college en de gemeenteraad om kunnen gaan met die groepen die zich kennelijk niet gehoord of vertegenwoordigd voelen.			
Prestaties gemeenten 2014-2017: • Benutten interactie en coproductie • Professionele ambtelijke organisatie (zie verderop in dit document) • Gebruik van social media • Kaders voor samenwerking met de samenleving		Prestaties partners 2014-2017: • Gemeenteraad vult eigen traject van bestuursstijl in	
Toelichting college op prestaties gemeente & partners In de afgelopen periode had Alblasterdam drie burgemeesters. Burgemeester Bert Blase, waarnemend burgemeester Jan Heijkoop en sinds zomer 2015 de huidige burgemeester Jaap Paans. In de manier van werken van het college is een belangrijk plaats ingeruimd voor het naar binnen brengen van signalen van buiten. Dat gebeurt op allerlei manieren. Via bezoeken aan bedrijven, instellingen en maatschappelijke organisaties, individuele gesprekken en het bijwonen van bijeenkomsten laat het college zich informeren over actuele ontwikkelingen en wensen. Met zijn #twaalfuurtje en #doeninhedorp heeft burgemeester Paans op informele en laagdrempelige wijze kennisgemaakt met inwoners en ondernemers uit alle geledingen van de samenleving. Collegeleden zijn toegankelijk en benaderbaar zo blijkt uit de tussenevaluatie uit 2016. Inwoners actief betrekken bij ontwikkelingen in het dorp, zorgen dat ze meedenken, meedoen en soms ook zelf het initiatief nemen. Dat is, in een notendop, één van de belangrijkste doelstellingen van de communicatieaanpak die we voorstaan met de Samenlevingsagenda 'Samen doen' als uitgangspunt. Deze aanpak resulteerde onder meer in gedragen ontwerpen voor de herinrichting van het Lammetjeswiel en het Scheldeplein, waarbij betrokken inwoners zelf een grote rol hebben gespeeld in het ontwerpproces.			

Bestuur / communicatie 2014-2018

Ook de centrumvisie en daaruit voortvloeiend de renovatie van het gemeentehuis tot 'huis van de gemeenschap' en het aangrenzende Raadhuisplein tot 'huiskamer' van Alblasserdam is en wordt gerealiseerd met grote inbreng van zowel inwoners als maatschappelijke partners. In de afgelopen periode is wel gebleken dat deze manier van werken waardevol maar bewerkelijk is. Sommige inwoners of partners zijn meerdere keren om een bijdrage gevraagd op verschillende onderwerpen. De beleving van het college is dat de manier van werken werkt, en doorontwikkeling waardevol is voor Alblasserdam. Omdat hier geen kwantitatieve cijfers over beschikbaar zijn, verdient het de aanbeveling om over een langere periode ervaring op te doen met deze manier van werken in combinatie met aanvullend onderzoek.

De gemeenteraad heeft in de afgelopen periode ingezet op een eigen traject van bestuursstijl 'Richting toekomst'. De Samenlevingsagenda wordt daarbij door alle partijen gezien als een manier van werken om maatschappelijke resultaten te behalen. Daarom heen is het van belang om het raadswork zo goed mogelijk te organiseren. De gemeenteraad en het college hebben in de afgelopen periode in drie sessies met elkaar gesproken over samenwerking tussen de gemeentelijk organen in het werken met de Samenlevingsagenda. Hieruit is een aantal evaluatiepunten geformuleerd die worden betrokken bij de start van de nieuwe bestuursperiode. Tevens is geïnvesteerd op de onderlinge verhoudingen.

Een van de instrumenten die hiervoor is ontwikkeld, is een procesmatrix waarin planning en rol van de samenleving, regio, gemeenteraad, college en organisatie wordt geschetst. Met dit instrument wordt momenteel geoefend om te kijken of het leidt tot de gewenste resultaten. In de afgelopen periode zijn meerdere waardevolle gesprekken gevoerd tussen gemeenteraad en college gezamenlijk.

Doorkijk naar 2018:*Verkiezingen, een nieuw college en een nieuwe gemeenteraad*

Op 21 maart 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. Daarna volgt een periode van formatie van het nieuwe college en voor de gemeenteraad een introductieprogramma, zowel in Alblasserdam als in de Drechtsteden. Met de komst van het nieuwe college zal worden gewerkt aan een opvolging van de huidige Samenlevingsagenda 'Samen Doen'. Op basis daarvan vindt vertaling plaats naar de Perspectiefnota die in juni 2018 verschijnt en vormt zo de opmaat naar de begroting 2019 die in november in de gemeenteraad wordt geagendeerd.

Communicatie

Social media zijn niet meer weg te denken uit ons dagelijks leven; Alblasserdammers blijven niet achter en maken er volop gebruik van. Inwoners weten 'de gemeente' goed te vinden via Twitter en Facebook en deze kanalen bieden zowel college als de ambtelijke organisatie als geheel de mogelijkheid het gesprek aan te gaan met inwoners, hen snel te informeren en te reageren op hun vragen en opmerkingen. Dat zetten we door in 2018. Tegelijkertijd behouden we ook de gemeentepagina die goed wordt gelezen. Dat geldt ook voor de website. Om de website beter te laten aansluiten op het toenemende mobiele gebruik (via smartphone en tablet) maken we deze in 2018 responsive zodat hij mobiel goed leesbaar is. Ook krijgt de website een facelift.

Verbindingen in de samenleving

In de afgelopen bestuursperiode is op meerdere manieren geprobeerd om nieuwe verbindingen te leggen in de samenleving. Voorbeelden hiervan zijn het diaconaal platform en het betrekken van jongeren tussen 14 en 18 jaar bij de (lokale) democratie. Dergelijke verbindingen zijn waardevol en verdienen het om in te investeren in de volgende bestuursperiode.

Dienstverlening 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: 	Effect indicatoren:		
	Monitor sociaal / OCD; vierjaarlijks	Nulmeting	Actuele meting
	Minimaal 80% van alle vragen aan de gemeente worden in een keer beantwoord	80% (2016)	80% (eind 2017)
	Effectmeting / Klanttevredenheid vanaf invoering Dienstverlening Drechtsteden (2016) (schaal 1-10)	Balie 8,1 (2016) Telefonie 7,3 (2016) Web 6,6 (2016)	Balie 8,3 (eind 2017) Telefonie 8,3 (eind 2017) Web 6,6 (eind 2017)
Conclusies en duiding effect indicatoren: Het beantwoorden van alle online vragen aan de gemeente lukt in 80% van de gevallen. Dat was al zo voor de overgang naar Dienstverlening Drechtsteden en dit is gehandhaafd. De klanten aan de balie worden zowel met als zonder afspraak tijdig geholpen. We promoten het maken van een afspraak (in september 2017 was dit 18%). Ook de wachttijden voor telefonie (opnemen) en online dienstverlening zijn in orde. We reageren binnen de afgesproken termijnen. Het terugbellen is gemeentebreed een flink aandachtspunt. Momenteel loopt een telefonisch bereikbaarheidsonderzoek en is een verbeterplan in de maak.			
Prestaties gemeenten 2014-2017: - Lokale balie is en blijft in Alblasserdam - Dienstverlening via verschillende kanalen		Prestaties partners 2014-2017: Overeenkomst met Dordrecht voor hosting dienstverlening	
Toelichting college op prestaties gemeente: In juni 2015 heeft het college een definitief besluit genomen over de vorming van een DKCC met vier gemeenten: Dordrecht, Sliedrecht, Hendrik-Ido-Ambacht en Alblasserdam. Zij hebben de taken op het gebied van burgerzaken, receptie, telefonie en web ondergebracht bij de gemeente Dordrecht. De vorming van het DKCC maakt het mogelijk om de dienstverlening nu en in de toekomst op een kwalitatief goede en efficiënte manier vorm te geven voor inwoners in Alblasserdam. De gemeente Dordrecht is de hostende gemeente voor de deelnemende Drechtstedengemeenten. Per 1 januari 2016 zijn negen medewerkers van de gemeente Alblasserdam in dienst gekomen van de gemeente Dordrecht. Het laatste half jaar van 2015 is hard gewerkt om die start mogelijk te maken. Zo is er toegewerkt naar een extra wekelijkse koopavond zodat de inwoners op twee avonden terecht kunnen in de gemeentewinkel. Daarnaast zal de gemeentewinkel in de aanloop naar de zomervakantie (een piekperiode) extra geopend zijn op de		Toelichting college op prestaties partners: Naast klanttevredenheid besteedt Dienstverlening Drechtsteden veel aandacht aan de kwaliteit van het werk en het voldoen aan de wettelijke richtlijnen. Het is van groot belang dat de BRP en de Burgerlijke Stand een betrouwbare bron vormen. In het bijzonder is extra zorg nodig op het bestrijden van identiteitsfraude en het voldoen aan de nieuwe strenge privacy wetgeving. Dienstverlening Drechtsteden scoort over het algemeen goed op klanttevredenheid. Aandachtspunt is de klanttevredenheid op het web. De klanttevredenheid hangt in sterke mate samen met het in één keer regelen van het verzoek. Is het verzoek in één keer afgehandeld dan volgt een 7,9, anders een 4,3. Naast het verbeteren van het in één keer afhandelen van het verzoek, zet DD in op de bijdrage die de medewerker levert, zoals het meedenken en verplaatsen in de situatie van de klant. De techniek is op orde (formulieren, gemak van vinden).	

Dienstverlening 2014-2018	
zaterdagochtenden. De gemeentewinkel behoudt hetzelfde aantal openingsuren, maar de gewijzigde openingstijden sluiten beter aan op de behoefte van de inwoners. Met de vorming van DD bundelen we de krachten om een toekomstbestendige, innovatieve en efficiënte dienstverlening te realiseren. DD zet fors in op digitalisering en houdt tegelijkertijd ruimte voor maatwerk en persoonlijk contact.	
Doorkijk naar 2018: In 2018 en verder wordt door Dienstverlening Drechtsteden via de roadmap Dienstverlening ingezet op doorontwikkeling, zowel in de digitalisering van producten als in ontwikkeling van de organisatie op het gebied van dienstverlening. Dienstverlening Drechtsteden staat voor een grote organisatieopgave. Vanaf 2019 daalt de vraag naar nieuwe paspoorten fors. In 2022 zijn 84% minder verwachte aanvragen ten opzichte van 2017 door het verlengen van de geldigheidsperiode van 5 naar 10 jaar. Het verstrekken van paspoorten is de dienst met het hoogste volume bij DD. Daarnaast hebben nog diverse andere ontwikkelingen impact, zoals de digitalisering van diensten. Dit zorgt voor een sterke daling van de dienstverlening aan de balie. Deze ontwikkeling betekent dat voor veel medewerkers aan de balie samen gezocht moet worden naar ander werk in de komende jaren. Naast de teruggang in hoeveelheid werk verwacht DD ook een toename van de complexiteit van de klantvraag. Dit vraagt van alle medewerkers dat blijven leren van belang is. In 2017 is DD gestart met het programma 'fit voor de toekomst'. Met dit programma investeren zij in de benodigde mobiliteit en ontwikkeling van medewerkers. Daarnaast wordt vanaf 1 april 2018, met de sluiting van het gemeentehuis vanwege de verbouwing, de balie van Burgerzaken en de back-office tijdelijk elders in Alblasterdam gehuisvest. Het college heeft hierover op 23 januari 2018 een besluit genomen. De (kleinere) tijdelijke huisvesting vraagt enkele aanpassingen in de dienstverlening zoals werken op afspraak, nadrukkelijke inzet op pin-only en er is geen receptiefunctie op de locatie aanwezig.	

Woonlasten 2014-2018			
Gewenst maatschappelijk effect: Woonlasten: Wij hanteren voor de woonlasten als totaal een nullijn (geen stijging) en streven een lastenverlichting voor inwoners en bedrijven na.	Effect indicatoren:		
	Coelo; jaarlijks	Nulmeting	Actuele meting
	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden met eigen woning	Alblasserdam € 777 (2014), 10,4% boven landelijk gemiddelde Nederland gemiddeld € 704 (2014), laagste € 514; hoogste € 1.183	Alblasserdam € 781 (2017), 8,0% boven landelijk gemiddelde Nederland gemiddeld € 723 (2017), laagste € 487; hoogste € 1.211
Conclusies en duiding effect indicatoren: De woonlasten voor inwoners in Alblasserdam dalen in de periode 2015-2018 gemiddeld met 1,6% (meerpersoonshuishoudens met eigen woning). In 2015 en 2016 is een nullijn gehanteerd. In 2017 dalen de woonlasten in Alblasserdam gemiddeld met 0,3% ten opzichte van een stijging landelijk van gemiddeld 3%. Deze daling is gebaseerd op de eigen raming van de waardeontwikkeling van de woningen. Het Coelo bepaalt de gemiddelde woonlasten op grond een inschatting van de waardeontwikkeling door Coelo. Deze kan afwijken van onze eigen raming. Door verschil in inschatting van waardeontwikkeling en afrondingsverschillen blijkt de daling van 0,3% nog niet uit de cijfers over 2017 van Coelo. De daling van 1,3% in 2018 zal ook in de Coelo cijfers zichtbaar worden. Het hanteren van de nullijn en streven naar lastenverlichting heeft wel effect op de Coelo ranglijst. Alblasserdam is op de Coelo ranglijst gestegen van plaats 319 in 2014 naar plaats 260 in 2017 voor meerpersoonshuishoudens.			
Prestaties gemeenten 2014-2017: - In 2015 is het tarief afvalstoffenheffing gestegen met € 50. Daar staat tegenover dat de rioolheffing is gedaald met € 50. - In 2015 en 2016 is de nullijn gehanteerd (geen stijging woonlasten). - In 2017 is de onroerendezaakbelasting met 1% verlaagd (daling woonlasten met 0,3%).		Prestaties partners 2014-2017: Het is niet één op één te volgen of Woonkracht10 de daling van de rioolheffing ook 100% heeft verwerkt in de huur. Het nadrukkelijke verzoek daartoe is wel bij Woonkracht10 neergelegd.	
Toelichting college op prestaties gemeente: Voor de woonlasten als totaal (OZB, afvalstoffenheffing en rioolrechten) is een nullijn (geen stijging) gehanteerd en is zelfs een verlaging gerealiseerd voor onze inwoners en ondernemers. Een uitzondering op de nullijn, als het vangnet in het sociale domein in het gedrang komt, was deze collegeperiode niet nodig.		Toelichting college op prestaties partners: Voor gebruikers is het effect van de verlagingen van de eigenarenheffingen (zoals rioolheffing) op de huur niet één op één inzichtelijk. Wijzigingen van de huur worden ook niet alleen veroorzaakt door mutaties in gemeentelijke heffingen, maar ook door andere kostenontwikkelingen bij de verhuurder.	
Doorkijk naar 2018: In 2018 is het tarief voor rioolheffing op woningen gedaald van € 185 naar € 173. De woonlasten in Alblasserdam dalen in 2018 gemiddeld met 1,3%. Deze tariefaanpassingen heeft alleen gevolgen voor eigenaren van woningen. Voor gebruikers is het effect van de verlagingen van de eigenarenheffingen op de huur niet één op één inzichtelijk. Wijzigingen van de huur worden ook niet alleen veroorzaakt door mutaties in gemeentelijke heffingen, maar ook door andere kostenontwikkelingen bij de verhuurder. Het college gaat met Woonkracht10 in gesprek om te bewerkstelligen dat deze verlaging ook ten gunste komt van de huurders in Alblasserdam.			

3. Zo werken wij

In de Samenlevingsagenda 'Samen doen' 2014-2018 is de Alblasserdamse manier van werken uitgewerkt voor:

- Stijl van besturen
- Organisatieontwikkeling
- Solide financieel beleid
- Samenwerking in de Drechtsteden en daarbuiten

Voor de stijl van besturen verwijzen wij naar het onderdeel 'Werken met een Samenlevingsagenda' aan het begin van dit evaluatiedocument. In dit onderdeel evalueren wij de andere drie onderdelen van 'Zo werken wij'.

3.1. Organisatieontwikkeling

In Alblasserdam is gewerkt aan het vormgeven van de Samenlevingsagenda met het motto Samen Doen. Een hele logische beweging in het licht van de ontwikkelingen in de maatschappij, maar ook een hele uitdaging voor een overheidsorganisatie die tot voor kort vooral zelf aan het roer stond, zelf het tempo bepaalde en zoveel mogelijk gelijkheid nastreefde. Een overheid die werkt volgens het ritme van de samenleving is immers niet meer zo voorspelbaar en goed te plannen, het vraagt flexibiliteit, improvisatievermogen, korte lijnen, diversiteit in uitvoering en een continue dialoog. Een stevige opgave omdat dit een serieuze verdere cultuuromslag binnen de organisatie en binnen het samenspel met het bestuur betekende. De eerste twee jaar zijn we vooral veel samen met partners gaan doen. Persoonlijke ontwikkeling stond centraal en dan vooral leren door experimenteren, leren door vallen en opstaan, positief verrast worden door de vele initiatieven in de samenleving, beseffen dat je als overheid kleiner bent dan je dacht, maar dat je in samenwerking grote dingen kunt bereiken. Maar ook ervaren dat de samenleving soms nog helemaal niet mondig is, dat niet iedereen zich laat horen in een debat of dat juist een gepassioneerde minderheid de boventoon voert. We hebben geleerd dat dialoog en het zoeken naar de juiste balans tijd kost en dat dat soms lastig is. Gaandeweg hebben we de ervaringen vertaald in onze organisatieontwikkeling. Er is een omslag bereikt van een reactieve naar een meer (pro)actieve houding, de verbinding tussen verschillende beleidsterreinen, tussen beleid en uitvoering en tussen inhoud en financiën is sterk verbeterd.

De veelheid aan initiatieven en de gretigheid en enthousiasme waarmee we daarmee aan de slag willen gaan, heeft er echter ook toe geleid dat de organisatie in een soort permanente 'actiestand' is gekomen. De ambitie en de betrokkenheid is hoog, er wordt veel productie geleverd en er wordt continue veel gevraagd van de medewerkers. Hierdoor blijft weinig tijd over voor reflectie en is soms sprake van weinig eigen regie op de werkvoorraad en agenda. De opvang van Vluchtelingen in ParticiPand was voor de organisatie een hele mooie ervaring, waarin alle medewerkers maximaal of verder werden uitgedaagd op hun talenten. Het resultaat mocht er zijn, maar heeft ook de kwetsbaarheid van de organisatie blootgelegd. Achteraf kunnen we constateren dat de organisatie geen hersteltijd heeft genomen en daarna vol is doorgegaan op het ritme van de samenleving.

Begin 2017 is onder leiding van de nieuwe gemeentesecretaris een start gemaakt met het programma IN MET en VOOR de samenleving. Dit programma heeft tot doel om de organisatie zo wendbaar mogelijk te maken om de samenleving optimaal te kunnen bedienen, maar wel met behoud van vitaliteit, ontwikkelingspotentie en kwaliteitsverbetering. Dat betekent aandacht voor balans werk-privé-gezondheid en focus aanbrengen in de ambities / werkvoorraad.

Resultaatgerichtheid vergroten in combinatie met talentontwikkeling, het centraal stellen van de opgave en daar de geschikte mensen bij zoeken, het lopen van maatschappelijke stages en vooral medewerkers stimuleren om per casus goed te kijken of er nog steeds gewerkt wordt volgens de bedoeling. Wat wilden we bereiken, waar zijn deze regels voor bedoeld en klopt de uitwerking daarvan in de praktijk nog steeds met de bedoeling die we vooraf hadden?

Ook gaan we kritisch kijken naar de participatie- en besluitvormingsprocessen. Zijn onze processen voldoende democratisch ingericht, kunnen we de processen transparanter maken en hoe en wanneer betrekken we wie en wat bij de besluitvorming en uitvoering van zaken.

De komende tijd staat de regionale samenwerking ook prominent op de agenda. Dit betekent dat we als organisatie goed de positie van onze gemeente moeten bewaken, de dialoog hierover aangaan met bestuur en collega-gemeenten en steeds vanuit ons eigen zelfbewustzijn keuzes maken.

Kortom, duurzame inzetbaarheid en vitaliteit zijn een continue factor in de ontwikkeling van onze organisatie die niet stil staat en erop is gericht om steeds beter aan te sluiten op het ritme van de samenleving EN daarin blijvend van betekenis te kunnen zijn.

3.2. Solide financieel beleid 2014-2018

Alblasserdam stuurde in de periode 2014-2018 nadrukkelijk op de financiële positie. De decentralisaties vanuit het Rijk gingen vanaf 2015 gepaard met een bezuinigingstaakstelling ten opzichte van de toenmalige (Rijks)budgetten. Het budget, dat de gemeente van het Rijk ontving voor de uitvoering van de decentralisaties, was kaderstellend. De vangnetfunctie voor de meest kwetsbaren in ons lokale netwerk stond nooit ter discussie. De nieuwe taken en wetgeving zijn verankerd in ons financiële beleid en in de (meerjaren)begrotingen 2015 - 2018.

Een solide financieel beleid vormde het fundament onder de uitvoering van de Samenlevingsagenda 'Samen doen' 2014-2018. Dit fundament bestaat uit een aantal pijlers:

- Wij streven een gezonde financiële positie na: met een structureel sluitende begroting, ruim voldoende weerstandsvermogen en een gunstige schuldenpositie.
- Wij sturen proactief op de realisatie van regionale taakstellingen, omdat het financieel belang in verbonden partijen groot is.
- Wij spreken de positieve energie van de organisatie aan om continu te werken aan meer bereiken met minder middelen (het optimaal inzetten van onze beperkte middelen).
- Wij hanteren voor de woonlasten als totaal een nullijn (geen stijging) en streven binnen de financiële kaders (waar mogelijk) een lastenverlichting voor onze inwoners en ondernemers na.

In de Samenlevingsagenda 'Samen doen' is het beleid voor deze pijlers opgenomen. Hierna evalueren wij de uitvoering van dit beleid tijdens deze collegeperiode.

Pijler 1: Evaluatie financiële positie 2014-2018

De kengetallen voor de financiële positie van de gemeente Alblasserdam zijn in de perspectiefnota, begroting en jaarrekening in deze collegeperiode als volgt samengevat:

Legenda	
Gunstig	
Neutraal	
Ongunstig	

Kengetal volgens Perspectiefnota	2014	2015	2016	2017	2018
• Structureel sluitende begroting					
• Weerstandsvermogen					
• Schuldpositie					

Kengetal volgens Begroting	2014	2015	2016	2017	2018
• Structureel sluitende begroting					
• Weerstandsvermogen					
• Schuldpositie					

Kengetal volgens Jaarrekening	2014	2015	2016	2017	2018
• Structureel sluitende begroting					
• Weerstandsvermogen					
• Schuldpositie					

Het verloop van de kengetallen zowel van jaar op jaar als tussen de verschillende P&C documenten in een jaar geeft het volgende beeld:

- In de Perspectiefnota zetten wij de ambities af tegen de beschikbare middelen. In alle jaren 2015 tot en met 2018 blijkt dat in de Perspectiefnota geen sprake is van een 'structureel' sluitende begroting in alle begrotingsjaren. In de periode tussen de Perspectiefnota en de Begroting is in alle jaren voldoende financiële ruimte gevonden of bijgestuurd op de kosten van de ambities zodat een structureel sluitende begroting door de raad is vastgesteld.
- Het weerstandsvermogen is in alle jaren als 'gunstig' geclassificeerd. In 2015 was het weerstandsvermogen 'neutraal', maar na vaststelling van de jaarrekening en het besluit over resultaatbestemming weer 'gunstig'.
- De begrote en werkelijke schuldpositie zijn tot en met 2016 gunstig. In de Begroting 2017 en Begroting 2018 blijkt dat de schuldpositie toeneemt en als 'neutraal' wordt geclassificeerd. De schuldpositie neemt toe door de verwachte omvangrijke investeringen in de begrotingsperiode 2017-2021. De debt-ratio blijft nog in alle jaren onder de 80%. De schuldquote is in 2017 geraamd op 108% en loopt op naar 119% in 2021 (stoplicht op oranje). De ontwikkeling van de schuldpositie vraagt de komende jaren extra aandacht. In de Begroting actualiseren wij jaarlijks de verwachte meerjarige ontwikkeling van de schuldpositie. Wij houden dan rekening met de werkelijke ontwikkeling volgens de meest recente jaarrekening en de in de begroting bijgestelde investeringsplanningen. Zo kunnen wij tijdig signaleren of de schuldquote dreigt op te lopen tot boven de 130% of weer gaat dalen. Indien nodig nemen wij tijdig passende maatregelen. Een eventuele afbouw in het belang van Eneco zal een positief effect hebben op de schuldquote.

Naast de periodieke beoordeling van de totale financiële positie in de P&C documenten is ook in college- en raadsvoorstellen, die effect hebben op de hiervoor genoemde kengetallen, de financiële positie van de gemeente afgewogen. Denk aan voorstellen over omvangrijke investeringskredieten en garantstellingen (zoals Sporthal Molenzicht en Rivas).

Conclusie evaluatie Pijler 1 Een gezonde financiële positie:

Het vaststellen van interne normering voor kengetallen en sturen op de financiële positie van de gemeente Alblisserdam heeft het mede mogelijk gemaakt dat Alblisserdam veel heeft geïnvesteerd in deze collegeperiode en met behoud van een gunstige financiële positie.

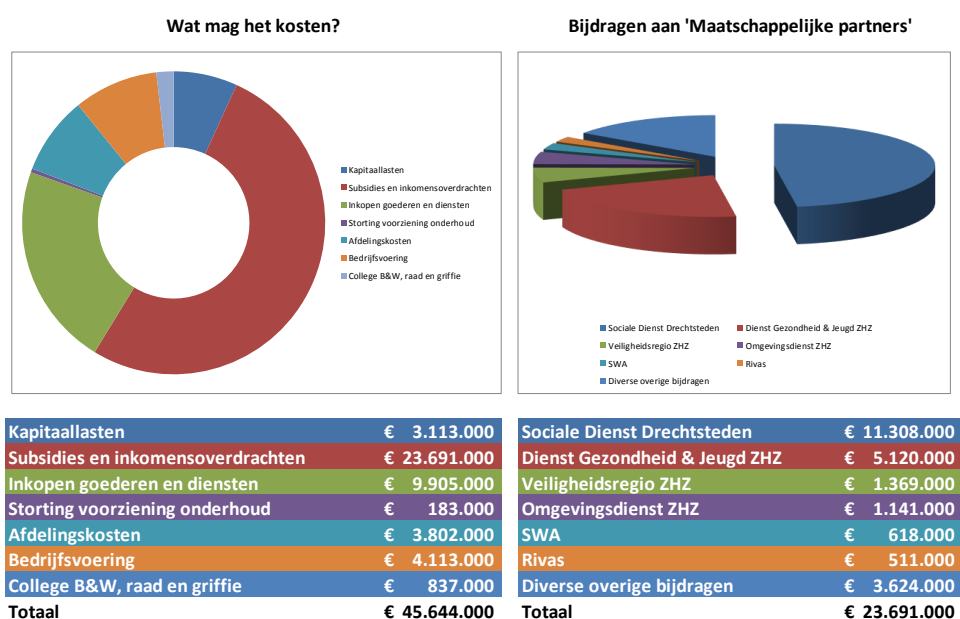
Wel vraagt de ontwikkeling van de schuldbestand de komende periode extra aandacht, zodat indien nodig tijdig kan worden bijgestuurd.

Pijler 2: Evaluatie proactief sturen op regionale taakstellingen

De formele zienswijze op de begroting van een verbonden partij is een belangrijk sturingsmiddel. De invloed van Alblasserdam is echter gezien het relatief kleine belang in de verschillende verbonden partijen ook beperkt. Naast de formele instrumenten is het ook van belang om via de informele lijnen draagvlak te organiseren voor de besluitvorming in DB's en AB's van de verbonden partijen.

Regionaal zijn zowel in Drechtsteden als op Zuid-Holland Zuid niveau initiatieven ondernomen op het gebied van eenduidige kaderstelling vanuit de eigenaren naar de verbonden partijen. Op Drechtsteden niveau is in maart 2017 de dialoog over de nieuwe systematiek Trap op Trap afgerond. Voor de verbonden partijen op ZHZ-niveau is in 2017 gewerkt aan uniforme kaders voor de begrotingscyclus 2019. De bedoeling van deze initiatieven is om een integrale bestuurlijke afweging van de inhoudelijke en financiële kaders te ondersteunen en om de aansluiting tussen de regionale en lokale P&C cyclus te bevorderen.

Het financiële belang in verbonden partijen is groot. De nieuwe taken zorg, jeugd en werk die vanaf 2015 zijn overgedragen aan gemeenten hebben dit belang verder vergroot. Uit de begroting 2018 blijkt dat circa 52% van de lasten bestaat uit subsidies en inkomensoverdrachten (inclusief bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen). In 2014 voor de decentralisaties lag dit percentage nog net onder de 40%.

De recente ontwikkelingen in het sociaal domein hebben forse impact op de financiële positie van de gemeente Alblasserdam. Denk hierbij aan het tekort op inkomensondersteuning (GRD/SDD), het extra tekort bij Drechtwerk en de tekorten op jeugdzorg (DGJ/SOJ). In de zienswijzen op de begrotingen 2018 hebben wij benadrukt dat Alblasserdam de vraagstukken graag in verbondenheid met de GR'en en de andere gemeenten 'samen' oplost. Van de GR'en verwachten wij inspanningen om te komen tot een realistisch meerjarenperspectief. Onze inzet heeft onder meer als resultaat opgeleverd dat:

- de GRD in de geactualiseerde begroting 2018 een realistisch meerjarenperspectief op het tekort inkomensondersteuning heeft opgenomen.
- de DGJ een meerjarenperspectief jeugdzorg 2018-2021 heeft opgesteld.

Een realistisch meerjarenperspectief op de tekorten in het sociaal domein waarin ook wordt gestuurd op het terugdringen van deze tekorten stelt Alblasterdam in staat om financiële middelen vrij te maken voor onze lokale en regionale ambities (zoals bijvoorbeeld de Groeiagenda).

De vraagstukken zijn met een meerjarenperspectief alleen nog niet opgelost. Het terugdringen van de tekorten vraagt de komende jaren een gezamenlijke inzet en echt invulling geven aan de transformatie en financieel ontschotten van de verschillende velden in het sociaal domein. Er is wel Perspectief om in verbondenheid de vraagstukken samen op te lossen.

Wij constateren dat de huidige systematiek Trap op Trap af (GRD) een goede bestuurlijke discussie over de inhoud nog onvoldoende faciliteert. Het leidt tot veel verwarring en vooral financieel technische discussie. Deze leiden af van de inhoudelijke ambitie van de regio. Wij pleiten voor een eenvoudige benadering waarbij de GRD meebeweegt met de financiële ruimte bij gemeenten en besluitvorming op grond van inhoudelijke voorstellen en ambities. Gelet op de brede koppeling van de algemene uitkering en het overhevelen van de uitkeringen sociaal domein naar de algemene uitkering (per 2020) is de huidige systematiek ook niet langer bruikbaar. In 2018 kunnen hier stappen in gezet worden zodat per 2020 een vereenvoudigd kader vanuit de eigenaren kan functioneren. Ook op ZHZ-niveau ontbreekt het nog aan de echt goede bestuurlijke discussie over de inhoud. Ook hier gaat het nog veel over het proces en financiële techniek.

Conclusies evaluatie Pijler 2 Proactief sturen op regionale taakstellingen

Alblasterdam focust in de aandacht op verbonden partijen op grond van een gedegen risicoanalyse op die partijen met een hoger risicoprofiel.

De inspanningen in onze zienswijzen op begrotingen van GR'en en informele lijnen hebben als resultaat opgeleverd dat verbonden partijen meer focussen op het meerjarenperspectief (zoals GRD op tekort inkomensondersteuning en DGJ op jeugdzorg). Dit stelt Alblasterdam in staat om financiële middelen vrij te maken voor onze lokale en regionale ambities (zoals bijvoorbeeld de Groeiagenda).

Wij constateren dat een goede bestuurlijke discussie (tussen gemeenten en GR'en) over de inhoud nog onvoldoende wordt gevoerd en gefaciliteerd. Wij pleiten voor een eenvoudige benadering waarbij GR'en meebewegen met de financiële ruimte bij gemeenten en besluitvorming op grond van inhoudelijke voorstellen en ambities. Gelet op de brede koppeling van de algemene uitkering en het overhevelen van de uitkeringen sociaal domein naar de algemene uitkering (per 2020) is de huidige systematiek Trap op Trap af bij de GRD ook niet langer bruikbaar. In 2018 kunnen hier stappen in gezet worden zodat per 2020 een vereenvoudigd kader vanuit de eigenaren kan functioneren.

Pijler 3: Evaluatie optimaal inzetten van onze beperkte middelen

In deze collegeperiode hebben wij in de begrotingen 'extra' budgetten beschikbaar gekregen voor de ambities uit de Samenlevingsagenda:

(bedragen x € 1.000)	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal 'extra' budgetten samenlevingsagenda	561	547	946	1.053	1.595	1.460	1.550

Om deze budgetten beschikbaar te krijgen zijn ook 'ruimte scheppende' maatregelen en lijnen vastgesteld. Vanaf de Begroting 2016 zijn deze maatregelen en lijnen onder de kop 'Ruimte voor vernieuwing' afzonderlijk gepresenteerd.

Onderstaand overzicht geeft inzicht in de mate waarin de vastgestelde maatregelen en lijnen 'Ruimte voor vernieuwing' ook daadwerkelijk zijn gerealiseerd (stand per januari 2018).

(bedragen x € 1.000)	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Totaal maatregelen en lijnen vastgesteld	101	401	927	888	1.063	1.096
Niet gerealiseerd (vastgesteld)	-	105	136	136	105	105
Resterende te realiseren maatregelen en lijnen	101	296	791	752	958	991
Waarvan gerealiseerd	89	256	639	500	525	552
In % resterend te realiseren	88%	86%	81%	67%	55%	56%

Conclusies evaluatie Pijler 3 Optimaal inzetten beperkte middelen

De aanpak om vanuit een solide financiële basis continu te werken aan innovaties en verbeteringen in plaats vanuit incidenten moeten bezuinigen heeft ertoe geleid dat er voldoende middelen zijn vrijgemaakt voor het realiseren van de ambities uit de Samenlevingsagenda.

De vastgestelde maatregelen en lijnen leiden tot daadwerkelijk gerealiseerde besparingen dan wel bijsturing. Besparingen die niet worden gerealiseerd leiden via de P&C cyclus tot bijstelling van budgetten en worden binnen de P&C cyclus opgevangen binnen een structureel sluitende begroting.

Pijler 4: Evaluatie woonlasten en lastenverlichting

De periode 2014-2018 sluiten wij financieel gezond af. De woonlasten voor inwoners in Alblasserdam dalen in de periode 2015-2018 met 1,6% (gemiddeld):

- In 2015 en 2016 is de nullijn gehanteerd.
- In 2017 is de onroerendezaakbelasting met 1% verlaagd.
- In 2018 is het tarief voor rioolheffing op woningen gedaald van € 185 naar € 173.
- Alblasserdam is op de Coelo ranglijst gestegen van plaats 319 in 2014 naar plaats 260 in 2017 voor meerpersoonshuishoudens.

Conclusie evaluatie Pijler 4 Nullijn woonlasten en streven naar lastenverlichting

De woonlasten voor inwoners in Alblasserdam dalen in de periode 2015-2018 met 1,6% (gemiddeld).

3.3. Samenwerking in Drechtsteden en daarbuiten

Drechtsteden

Alblasserdam heeft een duidelijke keuze gemaakt over de deelname in de samenwerking tussen de zes Drechtsteden gemeenten. Alblasserdam neemt zelfbewust en zelfstandig deel aan de samenwerking vanuit het oogpunt voor de best mogelijk georganiseerde dienstverlening, kwaliteit en prijs voor onze inwoners en bedrijven op lokale schaal. De regionale samenwerking is ondersteunend aan de lokale visie en doelen van de gemeente waarbij de bestuurlijke zelfstandigheid voorop staat. Dit komt voort uit het in 2012 genomen besluit over de bestuurlijke zelfstandigheid van Alblasserdam. Van hieruit heeft het college verder gewerkt aan de praktische uitvoering hiervan. Zo is een doorontwikkeling te zien in de organisatie (zie 'zo werken wij'). De overdracht van taken naar Dienstverlening Drechtsteden begin 2016 en de vele dienstverleningsovereenkomsten zijn hiervan een logisch gevolg.

Het regionaal Meerjarenprogramma Drechtsteden en het rapport van Jansen uit 2015 zet in op een krachtige regio waarin een sterke economie als motor en vliegwiel wordt gezien voor de regionale fysieke en sociale opgaven. De economische kracht die wordt nagestreefd is naar Alblasserdamse mening de basis voor een sterke, aantrekkelijke en sociaal krachtige regio. Tevens is er een duidelijke samenhang met of aansluiting op de regionale opgaven vanuit de Alblasserdamse Samenlevingsagenda.

Sinds 2017 kennen de Drechtsteden en daarmee de gemeente de Groeiagenda. Hierin staan de topprioriteiten van onze regio benoemd en hieraan moet met kracht uitvoering worden gegeven. Langs de lijnen van goed wonen, goed werken en een goede bereikbaarheid moet de regio Drechtsteden een aantrekkelijk gebied zijn en blijven voor haar inwoners. De opgaven uit de Groeiagenda zijn niet mals. Leiderschap en daadkracht zijn twee ingrediënten die voorwaardelijk zijn voor het realiseren van onze opgaven.

Elders in dit document wordt gerefereerd aan de financiële kant van de samenwerking via de discussie Trap op, trap af die in de afgelopen periode actueel werd. Daarnaast heeft het college ook ingezet op de meer zachte kant van de samenwerking waar het gaat om zaken als onderlinge relaties, elkaar aanspreken en zaken uitspreken met elkaar. In 2016 is daarom een reeks van gesprekken georganiseerd waarin met ieder college een goed gesprek is gevoerd op juist die thema's die ook bijdragen aan het realiseren van maatschappelijke resultaten.

Net na de zomer van 2016 is de gemeente Dordrecht in opdracht van de eigen gemeenteraad een onderzoek gestart naar de toekomst van het regionale construct. Alle colleges in de Drechtsteden zijn hierbij betrokken waarbij de gemeente Alblasserdam nadrukken aandacht heeft gevraagd voor een zorgvuldig traject. De gemeente Alblasserdam draagt de regio én de afzonderlijke gemeenten een warm hart toe en probeert met allerlei initiatieven op inhoud én vorm bij te dragen aan een slagvaardige regio. We zien de goede resultaten die we met elkaar hebben bereikt én ook de punten die aan verbeteren en/of herijking toe zijn. Alblasserdam heeft baat bij een sterke centrumstad zonder dat daarbij de structuur in de weg hoeft te zitten. Wat Alblasserdam betreft leidt te veel aandacht voor de structuur af van de grote inhoudelijke opgaven.

Zuid-Holland Zuid

De Serviceorganisatie Jeugd Zuid-Holland Zuid en Stichting Jeugdteams voeren taken uit op het gebied van Jeugdhulp. De Dienst Gezondheid & Jeugd is onze uitvoeringspartner voor wat betreft publieke gezondheid, maatschappelijke zorg en leerplicht. Binnen deze regionale samenwerkingsverbanden fungeert Alblasserdam, gelet op haar aard en schaal, wel eens als proeftuin voor beleids – en uitvoeringsexperimenten.

Verder voert de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid voor de gemeente Alblasserdam taken uit voor vergunningverlening (omgeving en WABO), toezicht en handhaving (o.a. bouw- en woningtoezicht) en op het gebied van milieuadvies ten behoeve van ruimtelijke-economische ontwikkelingen.

Tenslotte voert de Veiligheidsregio voor de gemeente Alblasserdam taken uit op het gebied van crisisbeheersing, rampenbestrijding, brandweezorg en geneeskundige hulpverlening.

Samenwerking met Molenwaard

Ook met onze buurgemeente Molenwaard wordt intensief samengewerkt. Er wordt niet alleen samengewerkt op tactisch en operationeel niveau (afstemmingen bij evenementen (Molentocht), op het gebied van verkeer (de dijk, bewegwijzering), voorzieningen voor toerisme (campers) en bij de gebiedsontwikkeling (Mercon Kloos) maar ook op strategisch niveau. Met Molenwaard delen wij namelijk Het Werelderfgoed Kinderdijk dat van (inter)nationaal belang is en een regionale, nationale en internationale aantrekkingskracht heeft op bezoekers en bedrijven. Daarmee ontstaan er kansen en uitdagingen die het lokale niveau te boven gaan. Met het opstellen van een gebiedsperspectief krijgen we de mogelijkheid om de Gebiedsontwikkeling Kinderdijk te verbinden met andere maatschappelijke, ruimtelijke en economische ontwikkelingen op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Ook ontstaat de mogelijkheid met het opstellen van een gebiedsperspectief om de Gebiedsontwikkeling Kinderdijk zowel provinciaal als op rijksniveau te agenderen en middelen te mobiliseren. Hiervoor staan Molenwaard en Alblasserdam samen met de provincie en de maatschappelijke partners zoals bijvoorbeeld het SWEK ook in 2018 en verder aan de lat.